

ÇALIŞMA PROGRAMI

2 0 2 1

İçindekiler

1		1
1	GİRİŞ	1
2	Kuruluş ve Organizasyon Yapısı	2
3	Kurumsal Temel Politikalar	2
4	2014-2023 TRB2 Bölge Planı.....	3
5	SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR.....	3
5.1	BEŞERİ SERMAYENİN GELİŞTİRİLMESİ SONUÇ ODAKLI PROGRAMI (BSG-SOP)	3
5.1.1	AMAÇ.....	3
5.1.2	ARKA PLAN VE MÜDAHALE GEREKÇESİ.....	4
5.1.3	SONUÇ VE ÇIKTI HEDEFLERİ	9
5.1.4	PROJE VE FAALİYETLER.....	12
5.1.5	PROGRAM SÜRESİ VE ZAMAN PLANLAMASI	16
5.1.6	İZLEME VE DEĞERLENDİRME	17
5.2	VAN GÖLÜ HAVZASI SONUÇ ODAKLI PROGRAMI (VAHA-SOP)	20
5.2.1	AMAÇ.....	20
5.2.2	ARKA PLAN VE MÜDAHALE GEREKÇESİ.....	20
5.2.3	SONUÇ VE ÇIKTI HEDEFLERİ	22
5.2.4	PROJE VE FAALİYETLER.....	23
5.2.5	PROGRAM SÜRESİ VE ZAMAN PLANLAMASI	27
5.2.6	İZLEME VE DEĞERLENDİRME	28
5.3	EMEK YOĞUN SEKTÖRLERİN GELİŞTİRİLMESİ VE İSTİHDAMIN ARTIRILMASI SONUÇ ODAKLI PROGRAMI (EYSG-SOP)	29
5.3.1	AMAÇ.....	29
5.3.2	ARKA PLAN VE MÜDAHALE GEREKÇESİ.....	29
5.3.3	SONUÇ VE ÇIKTI HEDEFLERİ	30
5.3.4	PROJE VE FAALİYETLER.....	32
5.3.5	PROGRAM SÜRESİ VE ZAMAN PLANLAMASI	36
5.3.6	İZLEME VE DEĞERLENDİRME	37
5.4	KURUMSAL GELİŞİM.....	38
5.4.1	ÇIKTI HEDEFLERİ.....	38
5.4.2	FAALİYETLER	39

5.4.3	PROGRAM SÜRESİ VE ZAMAN PLANLAMASI	43
5.4.4	İZLEME VE DEĞERLENDİRME	45
5.5	YEREL KALKINMA FIRSATLARI (YKF).....	47
5.5.1	AMAÇ.....	47
5.5.2	ARKA PLAN VE MÜDAHALE GEREKÇESİ.....	47
5.5.3	SONUÇ VE ÇIKTI HEDEFLERİ	47
5.5.4	PROJE VE FAALİYETLER.....	48
5.5.5	PROGRAM SÜRESİ VE ZAMAN PLANLAMASI	56
5.5.6	İZLEME VE DEĞERLENDİRME	58
6	SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	61

Sekiller Dizini

ŞEKİL 1: AJANS ORGANİZASYON YAPISI.....	2
ŞEKİL 2: TRB2 BÖLGESİ GELİŞME EKSENLERİ	3

Tablolar Dizini

TABLO 1: BSG-SOP ÇIKTI GÖSTERGELERİ.....	9
TABLO 2: BSG-SOP SONUÇ GÖSTERGELERİ	11
TABLO 3: BSG-SOP SÜRESİ VE ZAMAN PLANLAMASI.....	16
TABLO 4: BSG-SOP FAALİYET TABLOSU.....	17
TABLO 5: VAHA- SOP ÇIKTI GÖSTERGELERİ	22
TABLO 6: VAHA- SOP SONUÇ GÖSTERGELERİ.....	23
TABLO 7: VAHA -SOP SÜRESİ VE ZAMAN PLANLAMASI	27
TABLO 8: VAHA - SOP FAALİYET TABLOSU	28
TABLO 9: EYSG-SOP ÇIKTI GÖSTERGELERİ.....	30
TABLO 10: : EYSG-SOP SONUÇ GÖSTERGELERİ.....	31
TABLO 11: EYSG-SOP SÜRESİ VE ZAMAN PLANLAMASI.....	36
TABLO 12: EYSG-SOP FAALİYET TABLOSU	37
TABLO 13: KURUMSAL GELİŞİM ÇIKTI HEDEFLERİ.....	38
TABLO 14: KURUMSAL GELİŞİM FAALİYETLERİ ZAMAN PLANLAMASI.....	43
TABLO 15: KURUMSAL GELİŞİM FAALİYET TABLOSU	45
TABLO 16: YKF ÇIKTI HEDEFLERİ	47
TABLO 17: YKF SONUÇ GÖSTERGELERİ.....	48
TABLO 18: YKF SÜRESİ VE ZAMAN PLANLAMASI.....	56
TABLO 19: YKF FAALİYET TABLOSU	58

KISALTMALAR

ADNKS	Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
BSG-SOP	Beşeri Sermayenin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı
BSGB	Beşeri Sermaye ve Girişimcilik Politikaları Birimi
B2B	"Business to Business" şirketler arası pazarlama ya da satış uygulamaları
BTK	Bilgi İletişim Teknolojileri Kurumu
CBS	Coğrafi Bilgi Sistemleri
CI	Coğrafi İşaret
CMDP	Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı
DAİB	Doğu Anadolu İhracatçılar Birliği
DAP	Doğu Anadolu Projesi
DİFB	Dış İlişkiler ve Fonlar Birimi
EURADA	European Association of Development Agencies (Avrupa Kalkınma Ajansları Birliği)
EYSG-SOP	Emek Yoğun Sektörlerin Geliştirilmesi ve İstihdamın Artırılması Sonuç Odaklı Programı
GAP	Güneydoğu Anadolu Projesi
GES	Güneş Enerjisi Santrali
GPD	Güdümlü Proje Desteği
GSYH	Gayri Safi Yurt İçi Hâsıla
İDB	İzleme ve Değerlendirme Birimi
İMİB	İdari ve Mali İşler Birimi
KOBİ	Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
KOSGEB	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
KÖAP04	Yatırım Altyapısının Güçlendirilmesine Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı
KUSİF	Koç Üniversitesi Sosyal Etki Forumu
KSS	Küçük Sanayi Sitesi
KYKB	Kurumsal Yönetim ve Koordinasyon Birimi
ORTKA	Ortak Kullanım Atölyeleri
MDP	Mali Destek Programı
OSB	Organize Sanayi Bölgesi

PPKB	Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi
RMDP	Rekabetçiliğin Geliştirilmesi Mali Destek Programı
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
SOP	Sonuç Odaklı Program
SOGEp	Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı
SOGİP	Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı Sosyal Girişimcilik Programı
STK	Sivil Toplum Kuruluşu
SPB	Sanayi Politikaları Birimi
TOBB	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TÇPB	Turizm ve Çevre Politikaları Birimi
TKPB	Tarım ve Kırsal Kalkınma Politikaları Birimi
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü)
VAHA-SOP	Van Gölü Havzası Sonuç Odaklı Programı
YDO	Yatırım Destek Ofisi
YKF	Yerel Kalkınma Fırsatları

1 GİRİŞ

Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı (DAKA), 25.01.2006 tarih ve 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanunun üçüncü maddesi uyarınca 22 Kasım 2008 tarih ve 27062 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 10 Kasım 2008 tarih ve 2008/14306 karar sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuştur. Ajans 1 No’lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 385. maddesi ve 4 No’lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 187. maddesi ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Koordinasyonunda Van ili merkez olmak üzere, Bitlis, Muş ve Hakkâri illerinden oluşan TRB2 Düzey 2 Bölgesinde hizmet vermektedir.

2018 yılında, Kalkınma Ajansları tarafından bölgelerinde kalkınma süreçlerini yönlendirmek, merkezi ve yerel paydaşlarla birlikte kalkınma gündemini oluşturmak, öncelikli hedefler belirleyerek ortak program ve faaliyetlerle kalkınma süreçleri hızlandırmak amacıyla Sonuç Odaklı Program (SOP) yaklaşımı uygulamaya konulmuştur.

Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı 2021 Yılı Çalışma Programı ve Bütçesi, Sonuç Odaklı Program (SOP) yaklaşımına uygun olarak 5449 sayılı Kanunun 4., 11. ve 14. maddeleri ile Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 21. maddesi hükümleri ve 2021 Yılı Çalışma Programı Usul ve Esasları çerçevesinde “Beşeri Sermayenin Geliştirilmesi”, “Emek Yoğun Sektörlerin Geliştirilmesi ve İstihdamın Artırılması”, “Van Gölü Havzası Sonuç Odaklı Programları” ile “Kurumsal Gelişim”, “Yerel Kalkınma Fırsatları” bölümlerinde tanımlanan faaliyetler bu faaliyetlere ilişkin tahmini bütçelerden oluşmaktadır.

Genel Sekreter başkanlığında Ajans uzmanlarının katılımıyla hazırlanan 2021 Yılı Çalışma Programı ve Bütçesi 13/01/2021 tarih, 2021/1-3 sayılı Yönetim Kurulu kararı doğrultusunda 28/01/2021 tarihinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’nın onayına sunulmuştur.

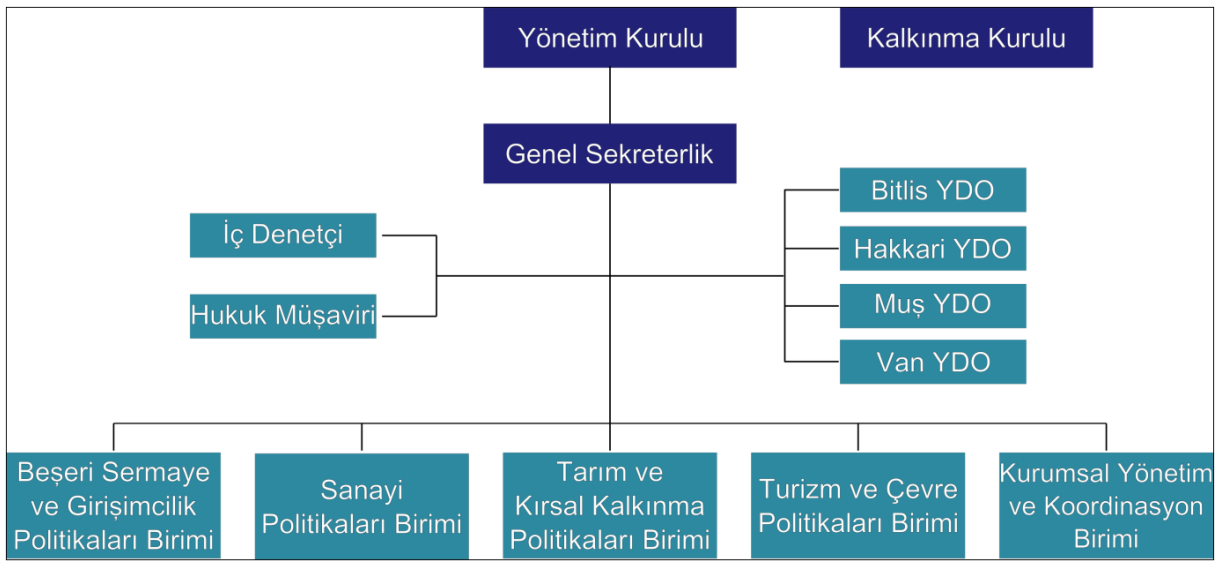
2 Kuruluş ve Organizasyon Yapısı

Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı (DAKA) TRB2 Bölgesi olan Bitlis, Hakkâri, Muş ve Van illerinde hizmet etmek üzere 25.01.2006 tarih ve 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanunun üçüncü maddesi uyarınca 22 Kasım 2008 tarih ve 27062 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 10 Kasım 2008 tarih ve 2008/14306 karar sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuştur.

Ajansın Organizasyon yapısı 13 Ocak 2021 tarih ve 2021/4 sayılı Yönetim Kurulu Kararıyla Beşeri Sermaye ve Girişimcilik Politikaları Birimi, Sanayi Politikaları Birimi, Tarım ve Kırsal Kalkınma Politikaları Birimi, Turizm ve Çevre Politikaları Birimi olarak belirlenmiştir.

Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı hâlihazırda 1 Genel Sekreter, 1 Hukuk Müşaviri, 31 uzman ve 8 idari destek personeli olmak üzere toplam 41 personel ile görevlerini etkin ve verimli bir şekilde yerine getirmektedir.

Şekil 1: Ajans Organizasyon Yapısı

3 Kurumsal Temel Politikalar

Doğu Anadolu Kalkınma Ajansının vizyonu, ***“2023’te, beşeri sermayesini geliştirmiş, etkin üretimle ekonomide yapısal dönüşümü ve büyümeyi sağlamış, oluşan sosyal refahtan herkesin adil bir şekilde faydalandığı, doğa ve kültürel mirasını koruyarak kullanan, yaşam kalitesi yüksek, jeo-ekonomik konumu ile çevresine etki edebilen, güvenle yaşanan bir bölge olmak”*** şeklindedir.

Ajans misyonu ise *“TRB2 Bölgesi’nde (Bitlis, Hakkâri, Muş, Van) yerel potansiyelleri, kaynakları ve imkânları katılımcı bir yaklaşımla harekete geçirerek sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak”* olarak belirlenmiştir.

4 2014-2023 TRB2 Bölge Planı

Ajans koordinatörlüğünde bölgedeki aktörlerin aktif katılımıyla hazırlanan 2014-2023 TRB2 Bölge Planı aşağıda belirtilen 3 temel gelişme eksenini ve bu eksenlere yönelik hedef ve stratejiler çerçevesinde hazırlanmıştır.

Şekil 2: TRB2 Bölge Planı Gelişme Eksenleri

5 SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR

5.1 BEŞERİ SERMAYENİN GELİŞTİRİLMESİ SONUÇ ODAKLI PROGRAMI (BSG-SOP)

5.1.1 AMAÇ

Beşerî Sermayenin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programın amacı, TRB2 Bölgesi’nde başta çocuklar ve gençler olmak üzere, ülkenin yeni nesil ekonomisinin ihtiyaç duyduğu donanım, bilgiye ve beceriye sahip bireylerin yetiştirilmesi, kurum ve kuruluşların kurumsal kapasitelerinin ve beşerî sermayelerinin niteliğinin geliştirilmesi bu sayede bilinçli, aktif, sosyal ve kültürel anlamda gelişmiş, güçlü bir toplum inşa edilmesidir.

ÖZEL AMAÇLAR

1. Emek-yoğun sektörler ve hizmet sektörlerinde nitelikli işgücü altyapısını geliştirmek,
2. Geleceğin Mesleklerine uygun nitelikte işgücü altyapısını oluşturmak,
3. Kurum ve kuruluşların beşerî sermayesinin niteliğini artırmak,
4. Genç girişimciliği ve sosyal girişimcilik alanında kapasite arttırmak,
5. Çocuk ve gençlerin bilişim alanında niteliklerini artırmak,

5.1.2 ARKA PLAN VE MÜDAHALE GEREKÇESİ

Günümüzün gelişmiş ve kalkınmış toplumlarında beşerî sermaye önemli bir yer tutmaktadır. Beşerî sermaye genelde bütün demografik yapının, özelde ise üretim sürecine katılan işgücünün, kamu ve özel sektörde istihdam edilen nüfusun üretim faktörlerini daha verimli ve etkin kullanılmasına imkân sağlayacak bilgi, beceri, tecrübe ve dinamizm gibi pozitif değerlerle donatılmasını ifade etmektedir. Beşerî sermaye yeni teknolojilerin icat edilmesine, etkin kullanılmasına ve benimsenmesine, ekonomik büyümeye, sosyal refah göstergelerinin artmasına imkân sağlayan bir etkiyi barındırmaktadır. Ülkelerin beşerî sermayeye yatırım yapmaları sektörlerde yüksek verimliliğe, gelir dağılımının adil olmasına, istihdam imkânlarının artmasına, bölgeler arası gelişmişlik farklarının giderilmesine ve bunun gibi birçok olumlu etkilere yol açtığı tespit edilmiştir. Bu yönüyle beşerî sermaye bir ülkenin gelişmesinde ve kalkınmasında öncü rol oynayan güçlü bir işlevi bulunmaktadır.

Türkiye İstatistiki Bölge Birimi sınıflandırmasına göre TRB2 olarak adlandırılan Bölge Bitlis, Hakkâri, Muş ve Van illerini kapsamaktadır. 2017 SEGE verilerine göre Bitlis 76. sırada, Hakkâri 78. sırada, Muş 79. sırada, Van ise 77. sırada olduğu görülmektedir. Söz konusu iller ve dolayısıyla TRB2 Bölgesi sosyo-ekonomik açıdan istatistiki bölgeler içinde gelişmişlik düzeyi itibarıyla en son sırada yer almaktadır. TRB2 Bölgesi'nde yer alan illerin sosyo-ekonomik açıdan sahip oldukları durumun olumlu yönde değişmesi orta ve uzun vadeli projeksiyonlara göre mümkün görünmektedir. Bu çerçevede; söz konusu projeksiyonların olumlu sonuçlanabilmesi için bölgedeki beşerî sermayenin geliştirilmesine yönelik programların, projelerin ve uygulamaların hayata geçirilmesi önem arz etmektedir.

Türkiye'de yapısal nedenlerle işsizliğin gün geçtikçe arttığı görülmektedir. Bu sorun bölgelere göre farklılık göstermekte, kalkınmadaki bölgelerarası eşitsizliklere bağlı olarak uyumsuzluk düzeyi değişmektedir. Örneğin Türkiye'de imalat sektörünün ve teknoloji yoğun üretimin yoğunlaştığı bölgelerde yüksek beceri dengesi dikkat çekerken, tarım ve hayvancılık sektörünün ağırlıkta olduğu ve emek yoğun üretim alanlarının yaygın olduğu bölgelerde düşük beceri

tuzağının ortaya çıktığı görülmektedir. Ekonomiler için en arzu edilen aşama olan yüksek beceri ihtiyacının yüksek nitelikli iş gücü tarafından aynı düzeyde karşılanabilmesi durumu “yüksek beceri dengesi” olarak ifade edilirken, bunun tam tersi de “düşük beceri tuzağı” noktasını oluşturmaktadır. Düşük beceri eşleşmesinin tuzak olarak ifade edilmesinin altında yatan neden bu eşleşmenin yakın gelecekte işsizlikle sonuçlanma riskinin yüksek olmasıdır.

TRB2 Bölgesi’nde tarım sektörünün yaygınlığı ile birlikte emek yoğun çalışma alanlarının hâkimiyeti, işgücü ve ürün verimliliğinin düşük olmasına sebep olmaktadır. Tarım sektöründen sanayi sektörüne geçişin gerçekleşemediği, bölgesel gayri safi yurtiçi hâsıla içerisinde sanayi sektörü payının tarım ve hizmet sektörlerine kıyasla sınırlı düzeyde kaldığı bölgede istihdamın tarım ve hayvancılık başta olmak üzere ekonomik refahı sağlayacak katma değeri düşük sektörlerde yoğunlaştığı görülmektedir. Ayrıca; tarım sektöründe katma değeri yüksek ve imalat sanayiine girdi oluşturabilecek ürünlerden ziyade katma değeri düşük tarımsal faaliyetlerde bulunduğu görülmektedir.

Emek yoğun sektörlerin yaygınlığı nedeniyle düşük nitelikli işgücü ihtiyacının düşük nitelikli işgücü profili ile eşleşmesi, bilişim teknolojilerinin sebep olduğu iş piyasasının değişen ihtiyaç ve beklentilerine uyum sağlamada önemli bir risk alanını oluşturmaktadır. İş piyasasındaki teknoloji temelli dönüşümlerden en çok etkilenecekler, bir diğer ifadeyle; teknolojik işsizlik riskini en fazla yaşayacak olanlar düşük beceri sahibi çalışanlardır. Bu nedenle bölgedeki beşeri sermayenin geliştirilmesine yönelik geleceğin mesleklerini esas alan mesleki eğitim programlarının, proje ve uygulamaların hayata geçirilmesi önem arz etmektedir.

TRB2 Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı Gelişim Eksenii” diyagramı çerçevesinde belirlenen tematik alanlar içinde yer alan “Ekonomik Dönüşüm ve Büyüme Eksenii” temel ekonomik faaliyetleri dönüştürmek ve eş zamanlı olarak beşeri sermayenin güçlendirilip mekansal kalitenin artırmasını hedeflemektedir.

Toplumların ekonomik gelişim süreçlerinde refah seviyelerindeki artış, fiziki sermayeleri yanında beşeri ve sosyal sermayelerinin de geliştirilmesine bağlıdır. Bu çerçevede, TRB2 Bölgesi’ndeki kurum ve kuruluşlar ile Sivil Toplum Örgütlerinin beşeri sermayesinin niteliğini artırmak amacıyla Ajans tarafından “TRB2 Bölgesi Eğitim İhtiyaç Analizi” raporu hazırlanmıştır. Analiz Raporu’nda bölgedeki kamu kurum ve kuruluşları ile Sivil Toplum Örgütlerinin ihtiyaç duydukları eğitimler belirlenmiştir. BSG-SOP faaliyetleri kapsamında belirlenen eğitimler düzenli bir program çerçevesinde uygulanacaktır.

Sosyal girişimcilik dünyada önemi giderek artan, sosyal değer üretme odaklı bir girişimcilik türüdür. Henüz Türkiye’de yasal altyapısı oluşturulmamış olsa da , çoğunlukla dernek, vakıf,

kooperatif vb. örgütlenme modelleri ile sosyal girişimciliğin yaygınlaştığı görülmektedir. Temelde sosyal sorunlarla mücadele etmeye odaklanan ve bu amaçlarını inovatif girişimcilik prensiplerini kullanarak gerçekleştiren sosyal girişimciler; sosyal ve ekonomik refah artışına katkıları nedeniyle önemli birer aktör olarak görülmektedir. Özellikle işsizlikle mücadele konusunda; bir yandan işsizliğe karşı geliştirdikleri yaratıcı çözümlerle, diğer yandan da sosyal girişimlerinde istihdam ettikleri bireyler nedeniyle istihdama çift yönlü katkı sağlamaktadırlar. British Council'in 2019 yılında Türkiye'deki sosyal girişimci profilini ortaya koyan araştırması sonuçlarına göre; Türkiye'de, dünyadaki görünümüne benzer şekilde sosyal girişimci olma eğiliminin genç nüfusta yoğunlaştığı görülmektedir. Bu durum; TRB2 Bölgesi'ndeki genç nüfus potansiyeli ile birlikte düşünüldüğünde, sosyal girişimciliğin genç işsizliği ile mücadelede alternatif bir strateji olarak desteklenmesinin önemli olduğu söylenebilir. Gençlerde sosyal girişimciliğin teşviki ile birlikte, genç işsizlerin bölgedeki sosyal sorunlarla mücadele eden sosyal girişimci bireylere dönüşümünü destekleyici politika ve uygulama örneklerinin ortaya konularak, gençlere sosyal girişimcilik becerilerini kazandırmayı esas alan eğitim programlarının hazırlanması gerekmektedir. Bu çerçevede 2019 yılında Ajans bünyesinde bölgede Sosyal Girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi amacıyla Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı Sosyal Girişimcilik Programı (DAKA-SOGİP) başlatılmıştır.

YÖK'un 2019 yılında yayımladığı Geleceğin Meslekleri Çalışmaları raporuna göre; dünyada şu andaki işlerin %90'ı bilişim teknolojileri (BT) yeteneklerini gerektirmektedir. Zira Dünya Ekonomik Forumu'nun 2016'da açıkladığı İşlerin Geleceği raporunda da; bugün ilkökula başlayan çocukların %65'inin şu anda var olmayan yeni iş türlerinde ve yeni fonksiyonları olan işlerde çalışacağı belirtilmektedir. Dünya Ekonomik Forumu'nun 2018 ve 2020 yıllarında yayımladığı İşlerin Geleceği raporları da bilişim alanındaki niteliklere olan ihtiyacın artmakta olduğunu göstermektedir. Günümüzde belli bir kuşağa ait kadroların iş tecrübesi geniş, fakat dijital araçların uygulaması konusunda tecrübeleri gençlere göre çok daha sınırlı düzeydedir. "Y" ve "Z" kuşakları ise iş tecrübesi noktasında geride olsa bile, kendisinden önceki kuşaklara göre dijital dünyaya; bir diğer deyişle, bilişim teknolojilerine ve araçlarına hakimdir. Geleceğin iş ve mesleklerindeki beklentiler bu hakimiyetin çocuk ve gençlerin işgücü piyasasına girdikleri anda istihdam edilebilirlik kapasiteleri üzerinde doğrudan etkili olacağını göstermektedir. Bu nedenle çocuk ve gençlere odaklanan bilişim alanındaki temel ve ileri düzey nitelik ve beceri gelişimine dayalı eğitim programlarının dinamik bir yapıda planlanması özellikle TRB2 Bölgesi gibi genç nüfus yoğunluğu yüksek olan bölgelerin kalkınması açısından kritik öneme sahiptir.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın bölgelere göre çalışma alanları ve Endüstri 4.0 uyumlu mesleki eğitim alanlarını kıyasladığı mesleki eğitim haritalandırma çalışması sonuçlarına göre de bölgede inşaat sektörünün önemli bir çalışma alanı oluşturduğu görülmektedir. Çalışmada TOBB Kapasite Raporları çerçevesinde TRB2 bölge illerinin tamamında çalışma alanları içerisinde inşaat teknolojileri alanının ilk sıralarda yer aldığı görülmektedir.

Tekstil ve hazır giyim sektörü TRB2 Bölgesi'nde de üretim ve istihdam potansiyeli bakımından öne çıkan sektörler içerisinde yer almaktadır. Bölgede imalat sektörü içerisinde; ciro ve istihdam sayıları dikkate alındığında, gıda ürünleri imalatı ve diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatından sonra giyim eşyalarının ve tekstil ürünlerinin imalatı gelmektedir.

Türkiye'nin batı bölgelerinde katma değeri yüksek sektörlerle yönelim ve sektörel çeşitliliğin artması başta tekstil ve giyim sanayi olmak üzere emek-yoğun sektörlerin daha doğuya kaymasına sebep olmaktadır. TRB2 Bölgesi'nde hem istihdam oranının artırılması hem de kadınların ekonomiye entegrasyonunun sağlanması amacıyla tekstil ve giyim sanayinin geliştirilmesi gerekmektedir. Bölge'nin İran ve Irak'a komşu olması pazarlamada da Bölge'ye avantaj sağlamaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı'nın bölgelere göre çalışma alanları ve Endüstri 4.0 uyumlu mesleki eğitim alanlarını kıyasladığı mesleki eğitim haritalandırma çalışması sonuçları incelendiğinde; giyim üretim teknolojisi ile tekstil teknolojisi alanlarının bölge illerinde ilk sıralarda yer aldığı görülmektedir.

Bu kapsamda bölgede emek yoğun, turizm ve tarım sektörleri; mesleki eğitim yatırımları ile desteklendiğinde gelecekte yüksek katma değerli ve rekabetçi ürün ve hizmetlerin üretilmesine imkan sağlayacağı belenmektedir.

TRB2 Bölgesi için geliştirilecek istihdam politikalarının içeriğinin belirlenmesi bakımından önem arz eden işsizlik verileri incelendiğinde ilk dikkat çeken husus; bölgedeki toplam işsizlik oranlarının Türkiye geneli işsizlik oranlarına göre yüksek olmasıdır. Buna göre yaş grupları itibariyle incelendiğinde Türkiye genelinde işsizliğin en yüksek seviyelere ulaştığı 20-24 yaş grubunda işsizlik %22 iken, TRB2 Bölgesi'nde %31,7'ye; Türkiye genelinde 15-19 yaş grubu için %17,1 olarak gerçekleşen işsizlik oranının bölgede %28,8 seviyesinde gerçekleşmiştir. Bu veriler bölgede özellikle genç işgücünü öncelikleyen istihdam politikalarının aciliyetini göstermektedir. TRB2 Bölgesi işsizlik oranları cinsiyet dağılımı itibariyle incelendiğinde farklı bir tablo ortaya çıkmaktadır. Buna göre; 15-19 yaş grubu kadınlarda %21,6 olarak gerçekleşen işsizlik oranının aynı yaş grubu erkeklerdeki %31,1'lik işsizlik oranına göre yaklaşık 10 puan daha az olduğu görülmektedir. Bu farkın nedeni; işgücüne katılımı açıklanabilir. Çeşitli nedenlerle işgücüne dâhil olmayan bireyler işsizlik oranına dâhil edilmemektedir. TRB2

Bölgesi'nde 15-19 yaş grubu erkeklerde işgücüne katılım oranının %45 seviyelerine çıktığı buna karşılık kadınlarda %13 seviyelerinde olduğu dikkate alındığında işsizlik oranlarının da kadınlarda daha düşük çıkması açıklanabilir. Bölgede 20-24 yaş grubu kadınlarda işgücüne katılımın artmasıyla birlikte işsizlik oranı da artmış, %34,8 seviyesine ulaşarak erkek işsizlik oranına göre yaklaşık 4 puan daha yüksek gerçekleşmiştir. 25-34 yaş grubunda da %26,3 seviyesine ulaşarak erkek işsizliğinin üzerinde seyreden kadın işsizlik oranları 35-54 yaş aralığında çoğunlukla emeklilik nedeniyle işgücü piyasasından çekilmelerle birlikte azalmaya başladığı görülmektedir.

TRB2 Bölgesi işgücü piyasası incelendiğinde; bölgedeki yüksek işsizlik oranları, yeterli mesleki eğitime ve donanımına sahip olmayan genç nüfus yoğunluğu, istihdam olanaklarının yetersizliği ile birlikte gençlerde girişimcilik eksikliği dikkat çekmektedir. Bu anlamda İŞKUR aktif işgücü programlarına ilaveten bölgede özellikle gençlerde girişimciliği teşvik etmeye ve girişimcilik becerilerini kazandırmaya yönelik destekleyici eğitim program ve politikalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nun yayınlamış olduğu 2019 istatistiki verilere göre TRB2 Bölge'sinde ciddi bir altyapı eksikliğinin olduğu görülmektedir. Türkiye'de nüfusun %92,2'si internet abonesidir. Bu aboneliklerin %81'i mobil internet iken, %18'i sabit internet abonesidir. TRB2 Bölgesi'nde ise yine 2019 yılı itibarıyla nüfusun sadece %60'ının internet abonesi olduğu görülmektedir. Bu aboneliklerin %8'i sabit internet iken, %92'si mobil internet abonesidir. Verilerdeki sabit internet abonelik oranları aynı zamanda bilgisayar sahipliği konusunda da bir görünüm ortaya koymaktadır. Buna göre TRB2 Bölgesi'ndeki toplam nüfusun sadece %8'inin hanesinde sabit internet bağlantısı ile birlikte kullandığı bilgisayar olduğu söylenebilir. Bölge, mobil iletişim konusunda da ülke ortalamasının oldukça altındadır. Bunun sebeplerinden biri Bölge'de halen telekomünikasyon hizmeti alamayan mahalle, köy vb. yerleşim yerlerinin olmasıdır. Bu sebeple öncelikli olarak bu yerleşim yerlerine telekomünikasyon hizmetinin en kısa zamanda ulaştırılması önem arz etmektedir. Bölge'de teknoloji kullanımını yaygınlaştırmak ve özendirmek için okullardaki bilgi teknolojileri sınıfları Avrupa Birliği standartlarına getirilerek örgün ve yaygın eğitim kurumlarının tamamına yaygınlaştırılması gerekmektedir.

Bilişim üzerine yapılan yatırımların ve teknoloji merkezi kurulmasının teşvik edilmesi/desteklenmesi önem teşkil etmektedir. Ayrıca kamu kurumlarının bilgi teknolojileri araçlarını ve e-devlet uygulamalarını kullanmaları için özendirme politikalarının benimsenmesi

ve sağlık ocağı, hastane vb. kuruluşlarda hizmet ve yaşam kalitesini artırmak amacıyla bilgi teknolojileri araçlarının kullanımının yaygınlaştırılması gerekmektedir.

Ulusal ve Bölgesel Planlarla İlişkisi

On Birinci Kalkınma Planı dönemi için belirlenen “*insana yaraşır iş fırsatları sunan, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlandığı; işgücü niteliğinin yükseltildiği, verimli ve etkin kullanıldığı; tam istihdam düzeyine ulaşmış; küresel rekabete uyumlu ve uluslararası çalışma standartlarında bir endüstri ilişkileri sisteminin esas olduğu; sosyal diyalog mekanizmalarının işletildiği ve çalışma barışını hedefleyen; düzgün işlerin norm olduğu; tüm çalışanların sağlık ve güvenliğini koruyucu ve geliştirici İSG faaliyetlerini sistematik bir şekilde yürüten bir işgücü piyasasına sahip olma*” vizyonu çerçevesinde küresel gelişmeler de dikkate alınarak, Türkiye’nin kalkınma hedeflerini daha ileriye taşıyabilmek için İşgücü Piyasası ve Genç İstihdamı önemli bir parametreyi oluşturmaktadır. Yine On Birinci Kalkınma Planı’nın 537. maddesinde “*Ülkemizin beşerı yapısının güçlenmesine yönelik tüm kademelerde kapsayıcı ve kaliteli eğitim hamlesiyle bilgiyi ekonomik ve sosyal yarara dönüştüren, teknoloji kullanımına ve üretime yatkın nitelikli insan yetiştirilmesi hedeflenmektedir. Bu çerçevede; tüm bireylerin kapsayıcı ve nitelikli bir eğitime ve hayat boyu öğrenme imkânlarına erişim sağlamaları amaçlanmaktadır.*” denilmektedir. Ayrıca, Ajans tarafından hazırlanan 2014-2023 TRB2 Bölge Planında; “*Güçlü Toplum*” gelişme ekseninde, “*İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi*” hedefine yönelik planlamalar kapsamında bölgenin ihtiyaç duyduğu nitelikte işgücünün yetiştirilmesi ve beşeri sermayenin geliştirilmesine yönelik tanımlanan faaliyetlerin gerçekleştirilmesi önem arz etmektedir.

5.1.3 SONUÇ VE ÇIKTI HEDEFLERİ

5.1.3.1 ıktı Hedefleri

Tablo 1: BSG-SOP ıktı Göstergeleri

ıktı Göstergeleri	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Hazırlanan Rapor Sayısı	Adet	1	Faaliyet Raporu
SOGEP Kapsamında Faydalanan Öğrenci Sayısı	Kişi	2000	Faaliyet Raporu

SOGEP Kapsamında Faydalanan Engelli Sayısı	Kişi	250	Faaliyet Raporu
Teknik Destek Kapsamında Gerçekleşen Eğitim Sayısı	Adet	30	Faaliyet Raporu
Teknik Destek Kapsamında Eğitim Alan Kişi Sayısı	Kişi	500	Faaliyet Raporu
Gerçekleşen Bilinçlendirme Faaliyetleri Sayısı	Adet	16	Faaliyet Raporu
Bilinçlendirme Faaliyetlerine Katılan Kişi Sayısı	Kişi	5.000	Faaliyet Raporu
Desteklenen SOGEP Proje Sayısı	Adet	8	Faaliyet Raporu
SOGEP Kapsamında Oluşturulan Atölye Sayısı	Adet	18	Faaliyet Raporu
SOGEP Kapsamında Verilen Eğitimlere Katılan Kişi Sayısı	Adet	5000	Faaliyet Raporu
SOGEP Kapsamındaki Projelerden Yararlanan Mahalle Sayısı	Adet	16	Faaliyet Raporu
SOGEP Kapsamında Oluşturulan Kadın Kooperatif Sayısı	Adet	1	Faaliyet Raporu
SOGEP Kapsamında Verilen Eğitim Sayısı	Adet	14	Faaliyet Raporu
SOGEP Kapsamında Kadın İstihdamı Sayısı	Kişi	100	Faaliyet Raporu
Gerçekleşen Konferans, Söyleşi Sayısı	Adet	40	Faaliyet Raporu
Faaliyete Geçen Girişimcilik Merkezi Sayısı	Adet	1	Faaliyet Raporu
Sosyal Girişimcilik Eğitimlerine Katılan Kişi Sayısı	Kişi	500	Faaliyet Raporu
Gerçekleştirilen Girişimcilik Kampı Sayısı	Adet	1	
Gerçekleştirilen Girişimcilik Programı Sayısı	Adet	1	Faaliyet Raporu
Başarılı Bulunan Girişimcilik Projesi Sayısı	Adet	10	Faaliyet Raporu
Gerçekleştirilen Çalışma Ziyareti Sayısı	Adet	4	Faaliyet Raporu
Teknolojik Altyapısı Geliştirilen Mesleki ve Teknik Lise Sayısı	Adet	6	Faaliyet Raporu

Katılım Sağlanan Teknoloji Fuarı Sayısı	Adet	2	Faaliyet Raporu
Teknoloji Fuarlarına Katılım Sağlayan Öğrenci Sayısı	Kişi	20	Faaliyet Raporu
Ulusal ve Uluslararası Programlara / Fuarlara Başvuran Öğrenci Proje Sayısı	Adet	40	Faaliyet Raporu
Hayata Geçirilen Akademi Sayısı	Adet	1	Faaliyet Raporu
Dijital Akademi Kapsamında Verilen Eğitim Sayısı	Adet	20	Faaliyet Raporu
Dijital Akademi Kapsamında Verilen Eğitimlerden Yararlanan Kişi Sayısı	Adet	500	Faaliyet Raporu
Çocuk Girişimciliği Eğitimi Verilen Okul Sayısı	Adet	4	Faaliyet Raporu
Çocuk Girişimciliği Eğitimi Verilen Çocuk Sayısı	Adet	50	Faaliyet Raporu
Güdümlü Proje Desteği Kapsamında Teknolojik Altyapısı Geliştirilen Okul Sayısı	Adet	4	Faaliyet Raporu
Faaliyete Geçen Uygulama Merkezi Sayısı	Adet	1	Faaliyet Raporu

5.1.3.2 Sonuç Hedefleri

Tablo 2: BSG-SOP Sonuç Göstergeleri

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
4-5	Ulusal ve Uluslararası Programlarda / Fuarlarda Derece Kazanan Öğrenci Proje Sayısı	Adet	5	Faaliyet Raporu
1,2	SOGEP Projeleri Kapsamında İstihdam Edilen Kişi Sayısı	Kişi	20	Faaliyet Raporu
3	Geliştirilen Sosyal Girişimcilik Projesi Sayısı	Adet	4	Faaliyet Raporu
5	Desteklenen Tekno - Girişim Sayısı	Adet	10	Desteklenen Girişim Sayısı
4	Yetiştirilen Yazılımcı Sayısı	Adet	20	Faaliyet Raporu

5.1.4 PROJE VE FAALİYETLER

5.1.4.1 Araştırma, Analiz ve Programlama

5.1.4.1.1 TRB2 Bölgesi İstihdam Eğilimleri Raporu

Çalışma kapsamında On Birinci Kalkınma Planı (2019 – 2023) İşgücü Piyasası ve Genç İstihdamı Özel İhtisas Komisyonu Raporu çerçevesinde bölgesel ekonominin önemi açısından ilk sıralarda yer alan işgücü piyasasına ilişkin eğilimler ile İstihdam yoğun ve nitelikli istihdam gerekmeyen sektörlerin keşfedilmesine yönelik TRB2 Bölgesi mevcut durumu raporlanacaktır. Ayrıca, TRB2 Bölgesi işgücü piyasası analizi yapılarak bu çerçevede bölgesel işgücü hareketliliği ile bölgedeki genç nüfusun (15-24 yaş) sektörel düzeyde istihdam eğilimleri araştırılacaktır.

5.1.4.2 İşbirliği ve Koordinasyon

5.1.4.2.1 DAKA Girişimcilik Programı

- TRB2 Bölgesi’nde nitelikli girişimciliğin özendirilmesi girişimciler tarafından piyasalarda rekabet edebilen yenilikçi ve teknoloji düzeyi yüksek olan ürün ve hizmetlerin geliştirilmesi, teknoloji geliştirme içerikli, ticari değer taşıyan projeleri olan genç girişimci adaylarının, mümkünse takımlar halinde projelerini geliştirmeleri ve hayata geçirmelerinin teşvik edilmesi amacıyla bölgedeki Üniversiteler, KOSGEB, İŞKUR İl Müdürlükleri, İl Milli Eğitim Müdürlükleri, ilgili ulusal ve uluslararası paydaşların iş birliğinde “DAKA Girişimcilik Programı” başlatılacaktır. Program kapsamında, Van YYÜ Teknokent iş birliğinde “BiGG Start One” Girişimci Yetiştirme Programı daha önce başlatılan iş birliği protokolü çerçevesinde desteklenecektir.
- Bölgedeki üniversiteler ve meslek liseleri ve ilgili kurumların teknoloji tabanlı öğrenci projelerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalarına iş birliği protokolleri çerçevesinde destek sağlanarak söz konusu projelerin Teknofest gibi teknoloji fuarlarında sergilenmesi sağlanacaktır.
- Ayrıca 2019-2020 yıllarında Ajans ve Van YYÜ Teknokent işbirliğinde başlatılan “Ben Girişimciyim” adlı girişimcilik yarışması tekrar edilecek, bilgilendirme toplantıları, kapasite geliştirme eğitimleri düzenlenecektir. Ajans desteğiyle Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yerleşkesinde devam eden “İnnovan Girişimcilik Merkezi Projesi” nin 2021 yılında hayata geçmesiyle birlikte yukarıda belirtilen faaliyetlerin koordinasyonu bu merkezden yürütülecektir.

5.1.4.3 Kapasite Geliştirme

5.1.4.3.1 Çocuk Girişimciliği Eğitimi

Gelişmiş ülkelerde girişimcilik teşvik edilmekte ve bu alanda her yaş düzeyinde eğitimler verilmektedir. Bu çerçevede, Bölgede girişimcilik kültürünün küçük yaşlardan başlayarak kurumsallaşmasını sağlamak amacıyla pilot bir uygulama olarak Van İl Milli Eğitim Müdürlüğü ile iş birliği yapılacaktır. Bu kapsamında Van ilinde seçilecek 5 ilköğretim okulundaki 6. ve 7. sınıf öğrencilerine TÜBİTAK tarafından onaylanan “Çocuk Girişimciliği Eğitimi” programının uygulanması planlanmaktadır.

5.1.4.3.2 DAKA Dijital Akademi

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) tarafından 2020 yılında “1 Milyon Yazılımcı” programı başlatılmıştır. Program kapsamında ülkenin genç nüfusunun bilgi teknolojileri alanındaki becerilerini geliştirmek amacıyla “1 Milyon Yazılımcı”nın yetiştirilmesi hedeflenmiştir. Programdan maksimum düzeyde faydalanabilmesi amacıyla BTK Akademi (www.btkakademi.gov.tr) iş birliğinde yıl boyu sürecek bir program dâhilinde bölgedeki gençlerin bu eğitimlerden yararlandırılmaları sağlanacaktır. Ayrıca başta bilgi teknolojileri olmak üzere gençlere yönelik farklı alanlarda meslek edindirme ve kapasite geliştirmeye yönelik eğitimler sunan kurum, kuruluş ve firmalarla da benzer iş birliği çalışmaları yürütülecektir. Bu çerçevede, söz konusu eğitimlerin Ajans bünyesinde kayıt altına alınması ve dijital araçlar (youtube, zoom webinar v.b) yoluyla tekrar izlenmesini sağlayacak donanım ve yazılımlar satın alınacaktır. Ajans bünyesinde oluşturulacak “DAKA Dijital Akademi” söz konusu eğitimlerin gerçekleştirilmesi, tanıtımı ve koordinasyonu gibi faaliyetleri yürütecektir.

5.1.4.3.3 Sosyal Girişimcilik Faaliyetleri

2019 yılında Ajans bünyesinde başlatılan Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı Sosyal Girişimcilik Programı (DAKA-SOGİP) faaliyetleri 2021 yılında devam edecektir. Faaliyetler kapsamında bölge üniversitelerinde ve okullarda sosyal girişimcilik alanında farkındalık eğitimleri verilecektir. Ayrıca, Kalkınma Ajansları, ilgili ulusal ve uluslararası kurum / kuruluşlarla iş birliği faaliyetleri ile iyi uygulamalara yönelik çalışma ziyaretlerinin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

5.1.4.3.4 Tüketilebilir Kaynakların Etkin Kullanımı Eğitimi

Kalkınma Ajansları 2021 yılı teması olan “Kaynak Verimliliği” faaliyetleri kapsamında Bölgedeki Milli Eğitim Müdürlükleri ile iş birliği halinde okullarda enerji kaynaklarının doğru

ve etkin kullanımı, tüketilen ürünlerdeki atıkların (kâğıt, karton plastik vb.) geri dönüşüme kazandırılmasına yönelik bilinçlendirme faaliyetleri gerçekleştirilecektir. Ayrıca, faaliyet kapsamında çeşitli yarışmalar düzenlenecek, bülten, broşür ve sosyal medya içeriklerinin hazırlanması planlanmaktadır.

5.1.4.3.5 Gençlere İlham Veren Konferanslar Programı

Program kapsamında TRB2 Bölgesi'ndeki Üniversiteler, Milli Eğitim, Gençlik ve Spor, Kültür Turizm İl Müdürlükleri iş birliğinde çocukların ve gençlerin vizyonuna katkı sağlamak amacıyla ülkemizin önde gelen akademisyen, sanatçı, yazar gibi şahsiyetlerin katılım sağlayacakları konferans, seminer, söyleşi ve imza günü gibi etkinlikler düzenlenmesi planlanmaktadır.

5.1.4.3.6 Yurt İçi ve Yurt Dışı Çalışma Ziyareti

BSG-SOP amaç ve faaliyetlerine yönelik çalışmalar kapsamında yurt içi ve yurt dışı çalışma ziyaretleri gerçekleştirilecektir. Bu çerçevede, Gaziantep Mesleki Eğitim Merkezi, Hatay Mesleki Eğitim Merkezi ile TOBB Mesleki Eğitim Merkezi gibi örnek merkezlere yönelik çalışma ziyaretleri ile Almanya'nın Berlin kentinde her yıl düzenlenen "European Vocational Skills Week" fuarına katılım sağlanması planlanmaktadır.

5.1.4.3.7 BSG-SOP Genel Yönetim Giderleri

2021 yılı BSG-SOP faaliyetlerinin uygulamasına yönelik yolluk, harcırah, toplantı, tanıtım vb. genel yönetim giderlerinin ödenmesi planlanmaktadır.

5.1.4.4 Tanıtım ve Yatırım Destek

5.1.4.4.1 Mesleki Eğitimin Önemine İlişkin Konferans ve Seminerlerin Düzenlenmesi

Mesleki Eğitimin önemini vurgulamak, meslek okullarına karşı var olan olumsuz algının giderilmesi yönelik bilgilendirmeler yapmak, meslek lisesi öğrencilerine yönelik kariyer imkânlarını tanıtmak amacıyla mesleki alanda yetkin kişilerin, uzmanların, ustaların ve iş adamlarının katılım sağlayacağı konferanslar / seminerler gibi etkinliklerin düzenlenmesi planlanmaktadır.

5.1.4.5 Ajans Destekleri

5.1.4.5.1 Teknik Destek Programı

5.1.4.5.2 2021 Yılı Teknik Destek Faaliyetleri

2021 yılında Ajansın Teknik Destek uygulaması devam edecektir. Bu kapsamda 2018 yılında Ajans tarafından hazırlanan “TRB2 Bölgesi Eğitim İhtiyaç Analiz Raporu” nda belirtilen eğitimlere öncelik verilerek projelerin desteklenmesi planlanmaktadır.

5.1.4.5.3 2019 ve 2020 Yılı Devam Eden Teknik Destek Ödemeleri

2019 ve 2020 yıllarında faaliyetleri tamamlanmış ancak ödemeleri 2021 yılına sarkmış teknik destek faaliyetleri ödemelerinin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

5.1.4.5.4 GÜDÜMLÜ Proje Desteği

5.1.4.6 2021 Yılı GPD “TRB2 Bölgesi’nde Mesleki ve Teknik Eğitimin Teknolojik Altyapısının Geliştirilmesi”

“TRB2 Bölgesinde Mesleki ve Teknik Eğitimin Teknolojik Altyapısının Geliştirilmesi” güdümlü proje uygulamaları 2021 yılında uygulanacaktır.

5.1.4.7 Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı (CMDP)

5.1.4.7.1 2019 Yılı “İnnovan Girişimcilik Merkezi Projesi” Devam Eden CMDP

2019 yılı Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı kapsamında başlatılan “İnnovan Girişimcilik Merkezi” proje uygulamaları 2021 yılında devam edecektir.

5.1.4.7.2 2020 Yılı "Van YYÜ Medya ve İletişim Uygulama Merkezi Projesi" CMDP

2020 Yılı Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı kapsamında başlatılan "Van YYÜ Medya ve İletişim Uygulama Merkezi" proje uygulamaları 2021 yılında devam edecektir.

5.1.4.8 Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP)

5.1.4.8.1 2019 Yılı Devam Eden SOGEP Projeleri

2019 Yılı Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı kapsamında desteklenen projelerin ödemeleri 2021 yılında devam edecektir.

5.1.4.8.2 2020 Yılı SOGEP "Kırsal Kalkınmada Kadın İstihdamının Artırılması Projesi" Bitlis-Merkez

2020 Yılı Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı kapsamında desteklenen **2020 Yılı SOGEP "Kırsal Kalkınmada Kadın İstihdamının Artırılması Projesi"** uygulamaları 2021 yılında devam edecektir.

5.1.4.8.3 2020 Yılı SOGEP "Risk Altındaki Gençlerin Meslek Edinerek Sosyal Entegrasyonlarının Sağlanması Projesi" Hakkari-Yüksekova

2020 Yılı Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı kapsamında desteklenen **"Risk Altındaki Gençlerin Meslek Edinerek Sosyal Entegrasyonlarının Sağlanması Projesi"** uygulamaları 2021 yılında devam edecektir.

5.1.4.8.4 2020 Yılı SOGEP "Turizm Sektöründe Mesleki Eğitimin Güçlendirilmesi Projesi" Van-Edremit

2020 Yılı Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı kapsamında desteklenen **"Turizm Sektöründe Mesleki Eğitimin Güçlendirilmesi Projesi"** uygulamaları 2021 yılında devam edecektir.

5.1.4.8.5 2020 Yılı SOGEP "Günkırı ve Kavakbaşı Beldelerinde Çömlekçilik ve Tandırcılığın Geliştirilmesi Projesi" Bitlis-Güroymak, Mutki

2020 Yılı Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı kapsamında desteklenen **"Günkırı ve Kavakbaşı Beldelerinde Çömlekçilik ve Tandırcılığın Geliştirilmesi Projesi"** uygulamaları 2021 yılında devam edecektir.

5.1.5 PROGRAM SÜRESİ VE ZAMAN PLANLAMASI

Tablo 3: BSG-SOP Süresi ve Zaman Planlaması

FAALİYETLER	2021				2022	2023
	1.Ç	2.Ç	3.Ç	4.Ç		
TRB2 Bölgesi İstihdam Eğilimleri Raporu						
DAKA Girişimcilik Programı						
Çocuk Girişimciliği Eğitimi						
DAKA Dijital Akademi						

Sosyal Girişimcilik Faaliyetleri						
Tüketilebilir Kaynakların Etkin Kullanımı Eğitimi						
Gençlere İlham Veren Konferanslar Programı						
Yurt İçi ve Yurt Dışı Çalışma Ziyareti						
BSG-SOP Genel Yönetim Giderleri						
Mesleki Eğitimin Önemine İlişkin Konferans ve Seminerlerin Düzenlenmesi						
2021 Yılı Teknik Destek Programı						
2019 ve 2020 Yılları Devam Eden Teknik Destek Ödemeleri						
2021 Yılı GPD “TRB2 Bölgesi’nde Mesleki ve Teknik Eğitimin Teknolojik Altyapısının Geliştirilmesi”						
2019 Yılı Devam Eden CMDP “İnnovan Girişimcilik Merkezi Projesi”						
2020 Yılı "Van YYÜ Medya ve İletişim Uygulama Merkezi Projesi" CMDP						
2019 Yılı Devam Eden SOGEP Projeleri						
2020 Yılı SOGEP "Kırsal Kalkınmada Kadın İstihdamının Artırılması Projesi" Bitlis- Merkez						
2020 Yılı SOGEP “Turizm Sektöründe Mesleki Eğitimin Güçlendirilmesi Projesi” Van-Edremit						
2020 Yılı SOGEP "Risk Altındaki Gençlerin Meslek Edinerek Sosyal Entegrasyonlarının Sağlanması Projesi" Hakkari-Yüksekova						
2020 Yılı SOGEP "Güncü ve Kavakbaşı Beldelerinde Çömlekçilik ve Tandırcılığın Geliştirilmesi Projesi" Bitlis-Güroymak, Mutki						

5.1.6 İZLEME VE DEĞERLENDİRME

BSG-SOP kapsamında desteklenen projeler İzleme ve Değerlendirme Birimi tarafından Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği esasları doğrultusunda izlenecektir. Bunların dışında kalan BSG-SOP faaliyetleri “BSG-SOP Çalışma Grubu” tarafından yürütülecektir. Faaliyetlerin uygulamalarına ilişkin Program İlerleme Raporları hazırlanacaktır.

Tablo 4: BSG-SOP Faaliyet Tablosu

Faaliyet Türü	Faaliyet	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz ve Programlama	TRB2 Bölgesi İstihdam Eğilimleri Raporu	01.04.2021 31.12.2021	125.000,00
İşbirliği ve Koordinasyon	DAKA Girişimcilik Programı	01.01.2021 31.12.2021	350.000,00
Kapasite Geliştirme	Çocuk Girişimciliği Eğitimi	01.01.2021 31.12.2021	100.000,00
	DAKA Dijital Akademi	01.01.2021 31.12.2021	300.000,00
	Sosyal Girişimcilik Faaliyetleri	01.01.2021 31.12.2021	300.000,00
	Tüketilebilir Kaynakların Etkin Kullanımı Eğitimi	01.07.2021 31.12.2021	30.000,00
	Gençlere İlham Veren Konferanslar Programı	01.07.2021 31.12.2021	120.000,00
	Yurt İçi ve Yurt Dışı Çalışma Ziyareti	01.01.2021 31.12.2021	60.000,00
	BSG-SOP Genel Yönetim Giderleri	01.01.2021 31.12.2021	50.000,00
Tanıtım ve Yatırım Destek	Mesleki Eğitimin Önemine İlişkin Konferans ve Seminerlerin Düzenlenmesi	01.07.2021 31.12.2021	80.000,00
Ajans Destekleri	2021 Yılı Teknik Destek Programı	01.04.2021 31.12.2021	500.000,00
	2019 ve 2020 Yılları Devam Eden Teknik Destek Ödemeleri	01.01.2021 30.06.2021	400.000,00
	2021 Yılı GPD “TRB2 Bölgesi’nde Mesleki ve Teknik Eğitimin Teknolojik Altyapının Geliştirilmesi”	01.01.2021 31.12.2021	4.000.000,00
	2019 Yılı “İnnovan Girişimcilik Merkezi Projesi” Devam Eden CMDP	01.01.2021 31.12.2021	2.196.386,66
	2020 Yılı “Van YYÜ Medya ve İletişim Uygulama Merkezi Projesi” CMDP	01.01.2021 31.12.2021	2.364.000,00
	2019 Yılı Devam Eden SOGEP Projeleri	01.01.2021 31.12.2021	4.372.402,53
	2020 Yılı SOGEP “Kırsal Kalkınmada Kadın İstihdamının Artırılması Projesi” Bitlis-Merkez	01.01.2021 31.12.2021	1.000.000,00

	2020 Yılı SOGEP “Risk Altındaki Gençlerin Meslek Edinerek Sosyal Entegrasyonlarının Sağlanması Projesi” Hakkari-Yüksekova	01.01.2021 31.12.2021	1.000.000,00
	2020 Yılı SOGEP “ Turizm Sektöründe Mesleki Eğitimin Güçlendirilmesi Projesi “ Van-Edremit	01.01.2021 31.12.2021	2.000.000,00
	2020 Yılı SOGEP “Günkırı ve Kavakbaşı Beldelerinde Çömlekçilik ve Tandırcılığın Geliştirilmesi Projesi” Bitlis-Güroymak, Mutki	01.01.2021 31.12.2021	1.500.000,00
TOPLAM			20.847.789,19

5.2 VAN GÖLÜ HAVZASI SONUÇ ODAKLI PROGRAMI (VAHA-SOP)

5.2.1 AMAÇ

Programın genel amacı, Bölge için özel bir çekim alanı oluşturan Van Gölü'nün koruma-kullanma dengesi gözetilerek etkileşimde bulunduğu alan içinde havza bazlı kalkınmaya yönelik en başta turizm sektörü olmak üzere gölü temel alan sektörlerin geliştirilmesi, yatırım altyapısının güçlendirilmesi, turizmde destinasyon odaklı yönetim ve pazarlama faaliyetlerinin oluşturulması ve çevre yönetiminin sağlanması suretiyle yaşam kalitesinin artırılmasıdır.

ÖZEL AMAÇLAR

1. Havza bazlı planlama çalışmalarının desteklenmesi,
2. Van Gölü Destinasyon yönetimi ve pazarlaması
3. Van Gölü Destinasyonu tarihi medeniyetlerinin tanıtılması,
4. Alternatif turizm faaliyetlerinin ve ürünlerinin geliştirilmesi,
5. Van Gölü'nün korunması ve ıslah faaliyetleri gerçekleştirilmesi,

5.2.2 ARKA PLAN VE MÜDAHALE GEREKÇESİ

Turizm, yarattığı istihdam ve katma değer, ihracata yaptığı katkıyla küresel ekonomide önemli bir rol oynamaktadır. Turizm, coğrafi olarak yaygınlaşmış, ürün ve faaliyetleri çeşitlenmiş, küresel ölçekte en hızlı büyüyen sektörlerden birisi olmuştur. Küresel seyahat ve turizm piyasasının önümüzdeki dönemde de hızlı büyüyen sektörler arasında yer alacağı tahmin edilmektedir. Zengin tarihi ve kültürel mirası, doğal kaynakları ve dört mevsimin aynı anda yaşanabildiği iklim özellikleriyle Türkiye, özellikle 1980 yıllarından sonra izlediği turizme yönelik altyapı ve tesis geliştirme, insan kaynağı ve hizmet kalitesini artırma, örgütlenme ve tanıtma politikalarının sonucunda ziyaret edilen başlıca küresel turizm destinasyonları arasındadır.

Türkiye'de hızla büyüyen küresel turizm piyasasından daha fazla pay alınabilmesi için tesis, altyapı, finansman gibi eksikleri gidermeye yönelik girdi odaklı bir politika ile beraber, yerel kaynakları ve ürünleri piyasa talebiyle rekabetçi bir şekilde buluşturacak, ziyaretçi ile yerel halkın memnuniyetini bir arada sağlayacak, ekonomik gelişmeyi sosyal ve çevresel sürdürülebilirlikle paralel yürütebilecek, farklı kurum ve paydaşları harekete geçirerek yatırımları ve faaliyetleri bu amaçlara yönlendirebilecek turizm destinasyon yönetimine dayalı politikalar uygulamaya konulmuştur.

Bu politikaların temel odağı, kamu yatırımlarının ve desteklerinin seferber edilmesiyle turizmle ilgili sektörlerin oluşturulması ve geliştirilmesi olmuştur. Bu çerçevede son yıllarda özellikle

kitlesel turizm odaklı bir gelişme izlenmiş, alternatif turizme öncelik verilmesiyle turizm sektörü büyük gelişmeler göstermiştir. Büyük kentlerle birlikte Kapadokya, Pamukkale, Mezopotamya gibi küresel öneme sahip destinasyonlar yabancı ziyaretçilerin önemli varış noktaları olmuştur. Türkiye'deki bu eğilimlere paralel olarak, özellikle 2018 yılından itibaren, görece yavaş da olsa TRB2 Bölgesi'nde turizmin çeşitlenmeye başladığı, iç turizmle birlikte İranlı turistlerden kaynaklı dış turizmin de geliştiği gözlenmiştir.

Van Gölü Havzası Urartular, Selçuklular ve Osmanlı İmparatorluğu gibi farklı medeniyetlere ait mimari, kültürel miras öğeleri ve eşsiz doğal güzellikleri ile birçok eşsiz turistik değeri barındırmaktadır. Van Gölü çevresi ve kıyıları birçok doğal güzelliğe sahiptir. Bu bölgede eko turizm kapsamında doğa ve iklim ile uyumlu tatil köyleri, çadır ve karavan kampçılığı, sağlık turizmi gibi alternatif turizm ürünleri potansiyeli bulunmaktadır. Alternatif turizm çeşitleri kapsamında önemli bir yeri olan sağlık turizmi için Van Gölü endemik yapısı ile birlikte dünyadaki sayılı sodalı mineralli sulardan biri olarak büyük bir potansiyele sahiptir. İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi tarafından 2011 yılında onaylanan inceleme raporu sonuçlarına göre Van Gölü özel yapısı ile sağlık turizminde kür tedavisi potansiyeline sahip olduğu belirtilmiştir. Bu potansiyeli ile Van Gölü havzasında sağlık turizminin araştırılması ve yatırım altyapısı oluşturulmasına ilişkin çalışmaların yapılması ile bölgede yeni alternatif turizm ürünlerinin oluşumuna katkı sağlanacağı beklenmektedir.

Ayrıca, Van Gölü Havzasında mevcut ulaşım sisteminde bulunan havaalanı, demiryolu ve karayolu bağlantılarının güçlendirilmesi, kamusal mekân çeşitliliğin ve kalitesinin artırılması, doğal ve kültürel mirasların korunması, katma değerli sektörlerin yatırım tercihleri için büyük önem teşkil etmekle birlikte bölgedeki yaşam kalitesinin artışına da fayda sağlayacaktır. Bu çerçevede, havza bazında sektörel ve çevresel önceliklerin belirlenmesine katkı sağlayacak paydaşlarıyla birlikte plan ve hedeflerle uyumlu bir biçimde bir dizi program, faaliyet ve proje hayata geçirmeyi planlamaktadır.

Bu çerçevede; Dünyadaki ve Türkiye'deki gelişmelere paralel olarak havzadaki turizm potansiyelinin bölgesel kalkınmaya entegrasyonuna sağlamak, bu alandaki kamu özel sektör yatırımlarının koordinasyon halinde uygulanmasını temin etmek, havza ile hinterlandındaki turistik ürünlerin pazarlanması ve markalaştırılmasına yönelik Van Gölü Havzası Turizm Destinasyon Yönetiminin oluşturulması önem arz etmektedir.

Ulusal ve Bölgesel Planlarla İlişkisi

Van Gölü Havzası SOP, 11. Kalkınma Planı, Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi ile TRB2 Bölgesi 2014-2023 Bölge Planında yer alan hedef ve stratejiler temel alınarak oluşturulmuştur.

11. Kalkınma Planında tarım, turizm ve savunma sanayii kalkınmada öncelikli gelişme alanları olarak belirlenmiş olup turizm sektöründe yapılacak dönüşüm ile turizmin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi, sezon süresinin uzatılması, hizmet kalitesinin yükseltilmesi, konaklama süresinin uzatılması, konaklama dışı harcamaların artırılması ve koruma-kullanma dengesi gözetilerek ekonomik ve sosyal kalkınmaya katkısının artırılması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda belirlenen politika ve tedbirler arasında sağlık turizminin geliştirilmesi, turizm altyapı yatırımlarının yapılması, bütünlük kıyı alanları yönetimi ve planlamasının yapılması, hizmet standartlarının artırılması gibi konular yer almaktadır. Planın kentsel altyapı başlığı altında belirlenen politika ve tedbirler arasında havza bazlı master planların hazırlanması ve kaynakların korunmasına ilişkin projelerin geliştirilmesinden söz edilmektedir.

Bölgesel Gelişme Ulusal Strateji Belgesinde hizmet sektörünün yoğunlaştığı kent merkezlerinde tarihi, doğal ve kültürel değerler civarında çevresel düzenlemelerin ve bu değerlere erişimin kolaylaştırılmasının sağlanacağı belirtilmiştir.

Ajans tarafından hazırlanan 2014-2023 Bölge Planında ise Ekonomik Dönüşüm ve Büyüme, Yaşanabilir Mekânlar ve Güçlü Toplum Gelişme Eksenleri altında tarımda kaynakların etkin kullanılması, Bölgenin turizm çeşitliliğinin ve gelirlerinin artırılması, Van Gölü'nün turizme kazandırılması, sürdürülebilir çevre yönetiminin sağlanması, kent ve ulaşım altyapısı ile mekânsal kalitenin artırılması, tematik planların hazırlanması, kurumsal kapasite ve insan kaynaklarının geliştirilmesi konu başlıkları altında çeşitli stratejiler tanımlanmıştır.

5.2.3 SONUÇ VE ÇIKTI HEDEFLERİ

5.2.3.1 Çıktı Hedefleri

Tablo 5: VAHA- SOP Çıktı Göstergeleri

Çıktı Göstergeleri	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Master Plan Sayısı	Adet	1	Faaliyet Raporu
Araştırma Raporu Sayısı	Adet	1	Faaliyet Raporu
Fizibilite Raporu Sayısı	Adet	2	Faaliyet Raporu

Destinasyon Yönetim Planı Sayısı	Adet	1	Faaliyet Raporu
Toplantı Çalıştay Sayısı	Adet	3	Faaliyet Raporu
Farkındalık Organizasyonu Sayısı	Adet	1	Faaliyet Raporu
Sempozyum Sayısı	Adet	1	Faaliyet Raporu
Tanıtım Filmi Sayısı	Adet	1	Faaliyet Raporu
Yeni Oluşturulacak Tanıtım Amaçlı Dijital Platform Sayısı	Adet	2	Faaliyet Raporu
Finansman Desteği Kapsamında Desteklenen firma sayısı	Adet	20	Faaliyet Raporu
Gerçekleşen Festival Sayısı	Adet	1	Faaliyet Raporu

5.2.3.2 Sonuç Hedefleri

Tablo 6: VAHA- SOP Sonuç Göstergeleri

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
2, 3, 4	Desteklenen ve Yeni Kurulan Turizm İşletmesi Sayısı	Sayı	20	İDB Raporları, Program Kapanış Raporu, GPD Raporu
1	Destek Alan Kurumlarda Yeni İstihdam Sayısı	Adet	100	İDB Raporları, Program Kapanış Raporu, GPD Raporu
2, 4	Ajans Destekleri Kapsamında Toplam Yatırım Tutarı	Milyon TL	20	İDB Raporları, Program Kapanış Raporu, GPD Raporu

5.2.4 PROJE VE FAALİYETLER

5.2.4.1 Araştırma, Analiz ve Programlama

5.2.4.1.1 Van Gölü Destinasyonu Turizm Master Planı

TRB2 Bölgesi'nin en önemli turizm değerlerinden biri olan Van Gölü'nden en etkin şekilde faydalanılması ve böylece sosyo-ekonomik kalkınmanın sağlanması amacıyla destinasyon bazlı mevcut durum analizi ile plan, program ve projelerin tespitinin yapılacağı koruma-kullanma dengesini gözeterek Van Gölü Destinasyonu Turizm Master Planı hazırlanacaktır. Plan çalışmalarında yerel paydaşlar ve ulusal uzmanların yanı sıra uluslararası uzmanların bilgisine başvurulacak ve bu kapsamda tecrübe paylaşımı amacıyla yurt içinde ve yurt dışında iyi örneklerin ziyareti gerçekleştirilecektir. Bu kapsamda, yurt içinde turizm potansiyeli taşıyan

Salda Gölü, Sapanca Gölü, Ulubat Gölü, Bafa Gölü, İznik Gölü, Köyceğiz Gölü, Eğirdir Gölü, Tuz Gölü, Hazar Gölü ve Borçka Karagöl gibi göllerden birkaçının Van Gölü'ne benzerlik durumuna göre seçilerek ziyaret edilmesi planlanmaktadır. Yapılacak ziyaretler ile Van Gölü'nün markalaşmasına ilham olabilecek örneklerin kıyı yönetim planları ve turizm stratejileri açısından incelenmesi ve bir model arayışına gidilmesi amaçlanmaktadır.

5.2.4.1.2 Van Gölü Suyunun Ekonomik Değerinin Araştırılmasına Yönelik Rapor Hazırlanması

İstanbul Üniversitesi ve Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi tarafından farklı zamanlarda Van Gölü suyuna ilişkin çeşitli analiz çalışmaları yapılmıştır. Bu çalışmalar sonucunda Van Gölü suyunun başta sağlık turizmi olmak üzere çeşitli alanlarda yatırım konusu olabileceği yönünde değerlendirmeler yapılmıştır. Ancak söz konusu değerlendirmelerin yatırımlar için fizibil olup olmadığı hususu netleşmemiştir. Bu sebeple Ajans öncülüğünde Van Gölü suyunun ekonomik değerinin araştırılmasına yönelik rapor hazırlanacaktır. Ayrıca Rapor hazırlıkları kapsamında Van Gölü mikrobiyalitelerinin haritalandırılmasına yönelik çalışma başlatılacaktır.

5.2.4.2 İşbirliği ve Koordinasyon

5.2.4.2.1 Van Gölü Turizm Destinasyon Yönetimi Hazırlık Çalışmaları

Van Gölü Destinasyonunda turizm faaliyetlerinin bütüncül bir yaklaşımla tek çatı altında yürütülmesi, koordinasyonu, pazarlanması ve ortak stratejilerin belirlenmesi gibi çalışmalar için kamu, özel sektör ve yerel yönetimlerin katılımıyla Van Gölü Turizm Destinasyon Yönetiminin oluşturulması planlanmaktadır.

5.2.4.2.2 Van Gölü Suyunun Sağlık Amaçlı Kullanımı Çalıştayı

Van Gölü'ndeki sodalı suyun sağlığa faydaları konusunda çeşitli araştırmaların yapıldığı ve araştırma sonuçlarının raporlandığı bilinmektedir. Ancak bu çalışmalar yıllar öncesine ait olup yeni veri, gözlem, tetkik, araştırma ve bildiri gibi konuya hem açıklık getirecek hem de konuyu gündeme getirecek çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. İhtiyaç duyulan bu çalışmaların temin edilmesi ile göl suyunun özellikle tedavi amaçlı kullanımına ilişkin yapılması gereken faaliyetler belirlenmiş olacaktır. Van Gölü'nün sağlık amaçlı kullanılması konusunda Ajansımız öncülüğünde Sağlık Bakanlığı, Yüzüncü Yıl Üniversitesi ile bu konuda çalışma yapan ulusal tüm kurum ve kuruluşlarla birlikte konunun derinlemesine tartışılacağı ve yatırıma uygunluğunun araştırılacağı bir çalıştay düzenlenecektir.

5.2.4.3 Kapasite Geliştirme

5.2.4.3.1 Van Gölü'nün Korunmasına Yönelik Farkındalık Faaliyetleri

Van Gölü 1.756 metre rakımda Türkiye'nin en büyük gölüdür. Ancak göl suyu ve sahilleri dikkatsizlik ve ilgisizlik yüzünden sürekli kirlenmektedir. Her ne kadar bazı girişimlerle bu kirlenmenin önüne geçilmek istense de bu alandaki çalışmalar yetersiz kalmaktadır. Bu sebeple, Van Gölü çevresinde yer alan Bitlis ve Van illerinde kamu kurum ve kuruluşları, özel sektör ve STK'lar ile birlikte Gölün kirlenmesini önleyecek bilinçlendirme faaliyetleri yürütülecektir. Yapılacak organizasyonlarla özellikle çocuklara ve gençlere gölün korunması hususunda farkındalık kazandırılması amaçlanmaktadır.

5.2.4.3.2 VAHA-SOP Genel Yönetim Giderleri

2021 yılı VAHA-SOP faaliyetlerinin uygulamasına yönelik yolluk, harcırah, toplantı, tanıtım vb. genel yönetim giderlerinin ödenmesi planlanmaktadır.

5.2.4.4 Tanıtım ve Yatırım Destek

5.2.4.4.1 Van Gölü Destinasyonu Tarihi Medeniyetleri Tanıtma Faaliyetleri

Başta Urartular olmak üzere, bölgede etkili olan Selçuklu ve Osmanlı medeniyetlerine ait kültürel değerlerin turizm amaçlı ulusal ve uluslararası mecrada tanıtımına ilişkin faaliyetler (*çalıştay, fuar katılımı, katalog, broşör, kitap, sosyal medya içerikleri vb.*) desteklenecektir. Bu çerçevede Kültür ve Turizm Bakanlığı, Van Valiliği, Van Büyükşehir Belediyesi, Van Müze Müdürlüğü işbirliğinde Van (Urartu) Müzesi'nin ulusal ve uluslararası alanda, özellikle sosyal medya platformlarında tanıtımına ilişkin faaliyetlerin desteklenmesi planlanmaktadır.

5.2.4.4.2 Van Gölü Sempozyumu

Van Gölünün turizm değerlerinin tanıtılması, Göle ilişkin araştırma ve yatırım altyapısının güçlendirilmesi ve Gölün koruma kullanma dengesine ilişkin farkındalık oluşturulması amacıyla Van Büyükşehir Belediyesi, Edremit Belediyesi ve Van YYÜ iş birliğinde Van Gölü temalı bir sempozyumun gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

5.2.4.4.3 Van Gölü Destinasyon Pazarlama Faaliyetleri

Van Gölü Destinasyonunda oluşturulacak ortak vizyon ve pazarlama stratejileri çerçevesinde mevcut ve geliştirilecek turizm ürünlerinin imaj, marka ve hedef kitleye yönelik konumlandırma çalışmaları yapılarak uygun platformlarda tanıtımına yönelik içerikler üretilerek yayınlanması planlanmaktadır.

5.2.4.4.4 Nemrut'tan Nemrut'a Bisiklet Turu Etkinliği

Nemrut Krater Gölüne dikkatleri çekmek, bölgenin tanıtımına katkı sağlamak amacıyla, Bitlis ve Adıyaman Valilikleri ile işbirliği içerisinde Bitlis Nemrut Dağı ile Adıyaman Nemrut Dağı arasında bisiklet turu düzenlenecektir.

5.2.4.4.5 Nemrut Krater Gölü Tanıtım Faaliyetleri

2010 yılında Nemrut Krater Gölü Avrupa Seçkin Destinasyonlar listesinde yer almıştır. Ancak söz konusu listede yer almasına rağmen bugüne kadar Nemrut Krater Gölü'nün ulusal ve uluslararası alanda tanıtımına ilişkin herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Bu nedenle Nemrut Krater Gölü'nün turizm sektörüne kazandırılması amacıyla ulusal ve uluslararası alanda tanıtımına ilişkin profesyonel çalışmalar yapılacaktır.

5.2.4.4.6 İnci Kefali Balık Göçü Festivali

Her yıl düzenli olarak Mayıs-Haziran aylarında gerçekleştirilen Uluslararası İnci Kefali Göçü Kültür ve Sanat Festivaline diğer kurum ve kuruluşlarla iş birliği halinde destek sağlanacaktır.

5.2.4.5 Ajans Destekleri

5.2.4.5.1 Fizibilite Destek Programı

5.2.4.5.2 2021 Yılı VAHA SOP Fizibilite Desteği

2021 Yılı Fizibilite Desteği kapsamında VAHA-SOP'nın amaç ve önceliklerine yönelik sunulan projelerin desteklenmesi planlanmaktadır.

5.2.4.6 Finansman Desteği Programı

5.2.4.6.1 Van Gölü Destinasyonu Alternatif Turizmin Geliştirilmesine Yönelik Finansman Desteği Programı

COVID-19 Pandemi sürecinden sonra ülkemizde ve dünyada değişen turizm taleplerine paralel olarak yeni yerler, yeni bölgeler ve yeni turizm ürünlerine olan talep artmıştır. Yeni turizm trendlerinde her şey dâhil sistemlerin dışındaki daha az yoğunluklu, doğa ile daha iç içe olan ve deneyimleme duygusunu geliştiren minimal alternatif turizm türleri yer almaktadır. Bu bağlamda, TRB2 Bölgesi dağıcılık, kıyı, trekking, göl gibi geniş yelpazede alternatif turizm kaynaklarına sahip bulunmaktadır. Bölgede bugüne kadar bu kaynaklardan katma değer üretimine ilişkin aktif bir destek mekanizmasının uygulanmamış olması, turizm sektöründe yerel potansiyelin atıl kalmasına neden olmuştur. Bu sebeple, Ajans eliyle uygulanması düşünölen Finansman Desteği Programı ile Bölgenin değerlerinin tanıtımının yapılması ve turizm kaynaklarının canlandırılması

sonucu bölgesel kalkınmaya katkı sağlanması amaçlanmaktadır. Program kapsamında doğa ve iklim ile uyumlu tatil köylerinin, çadır kamplarının, karavan kamplarının vb. tesis ve alanların inşa edilmesi veya mevcut tesis ve alanları iyileştirmesine yönelik faaliyetleri içeren özel sektör projelerinin desteklenmesi planlanmaktadır.

5.2.5 PROGRAM SÜRESİ VE ZAMAN PLANLAMASI

Tablo 7: VAHA -SOP Süresi ve Zaman Planlaması

FAALİYETLER	2021				2022	2023
	1.Ç	2.Ç	3.Ç	4.Ç		
Van Gölü Destinasyonu Turizm Master Planı						
Van Gölü Suyunun Ekonomik Değerinin Araştırılmasına Yönelik Rapor Hazırlanması						
Van Gölü Destinasyon Yönetimi Hazırlık Çalışmaları						
Van Gölü Suyunun Sağlık Amaçlı Kullanımı Çalıştayı						
Van Gölü'nün Korunmasına Yönelik Farkındalık Faaliyetleri						
VAHA-SOP Genel Yönetim Giderleri						
Van Gölü Destinasyonu Tarihi Medeniyetleri Tanıtma Faaliyetleri						
Van Gölü Sempozyumu						
Van Gölü Destinasyon Pazarlama Faaliyetleri						
Nemrut'tan Nemrut'a Bisiklet Turu Etkinliği						
Nemrut Krater Gölü Tanıtım Faaliyetleri						
İnci Kefali Balık Göçü Festivali						
VAHA SOP 2021 Yılı Fizibilite Desteği						
Van Gölü Destinasyonu Alternatif Turizmin Geliştirilmesine Yönelik Finansman Desteği Programı						

5.2.6 İZLEME VE DEĞERLENDİRME

Van Gölü Havzası Sonuç Odaklı Programı kapsamında desteklenen projeler İzleme ve Değerlendirme Birimi tarafından Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği esasları doğrultusunda yürütülecektir. Bunlar dışında kalan VAHA-SOP faaliyetleri ise “VAHA-SOP Çalışma Grubu” tarafından yürütülecektir. Faaliyetlerin uygulamalarına ilişkin Program İlerleme ve Değerlendirme Raporu hazırlanacaktır.

Tablo 8: VAHA – SOP Faaliyet Tablosu

Faaliyet Türü	Faaliyet	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz ve Programlama	Van Gölü Destinasyonu Turizm Master Planı	01.04.2021 31.12.2021	750.000,00
	Van Gölü Suyunun Ekonomik Değerinin Araştırılmasına Yönelik Rapor Hazırlanması	01.01.2021 31.12.2021	150.000,00
İşbirliği ve Koordinasyon	Van Gölü Turizm Destinasyonu Yönetimi Hazırlık Çalışmaları	01.01.2021 31.12.2021	50.000,00
	Van Gölü Suyunun Sağlık Amaçlı Kullanımı Çalıştayı	01.07.2021 31.12.2021	40.000,00
Kapasite Geliştirme	Van Gölü’nün Korunmasına Yönelik Farkındalık Faaliyetleri	01.07.2021 31.12.2021	200.000,00
	VAHA-SOP Genel Yönetim Giderleri	01.01.2021 31.12.2021	50.000,00
Tanıtım ve Yatırım Destek	Van Gölü Destinasyonu Tarihi Medeniyetleri Tanıtma Faaliyetleri	01.04.2021 31.12.2021	200.000,00
	Van Gölü Sempozyumu	01.07.2021 31.12.2021	150.000,00
	Van Gölü Destinasyon Pazarlama Faaliyetleri	01.07.2021 31.12.2021	100.000,00
	Nemrut’tan Nemrut’a Bisiklet Turu Etkinliği	01.01.2021 30.09.2021	100.000,00
	Nemrut Krater Gölü Tanıtım Faaliyetleri	01.01.2021 31.12.2021	80.000,00
	İnci Kefali Balık Göçü Festivali	01.01.2021 30.06.2021	100.000,00
Ajans Destekleri	VAHA SOP 2021 Yılı Fizibilite Desteği	01.01.2021 31.12.2021	150.000,00
	Van Gölü Destinasyonu Alternatif Turizmin Geliştirilmesine Yönelik Finansman Desteği	01.01.2021 31.12.2021	1.000.000,00
	TOPLAM		3.120.000,00

5.3 EMEK YOĞUN SEKTÖRLERİN GELİŞTİRİLMESİ VE İSTİHDAMIN ARTIRILMASI SONUÇ ODAKLI PROGRAMI (EYSG-SOP)

5.3.1 AMAÇ

Programın genel amacı, TRB2 Bölgesi'nin potansiyeli doğrultusundaki emek yoğun sektörlerin geliştirilmesini, üretim ve istihdamı artıracak stratejik yatırımların Bölgeye çekilmesini, Bölgedeki işletmelerin birbirleriyle ve Bölge dışındaki ilgili sektördeki işletmelerle ekonomik ve ticari işbirliklerinin güçlendirilmesine destek sağlanmasını, yatırım altyapısının iyileştirilmesini ve mevcut yatırımların ekonomik ve beşeri kapasitelerinin artırılmasını sağlamaktır.

ÖZEL AMAÇLAR

1. İmalat sanayi altyapısının iyileştirilmesi,
2. Emek yoğun sektörlerde nitelikli işgücünün geliştirilerek istihdamın artırılması,
3. Emek yoğun sektörlerde üretim kapasitelerinin geliştirilmesi,
4. Emek yoğun sektörlerde iş birliği, markalaşma, pazarlama olanaklarının geliştirilmesi ve ihracat kapasitesinin artırılması.

5.3.2 ARKA PLAN VE MÜDAHALE GEREKÇESİ

Bölge düzeyinde, yatırım altyapısının ve sanayi ortamının geliştirilmesinin önündeki en büyük sorunlardan birinin fiziksel altyapı yetersizliği olduğu bilinmektedir. Dolayısıyla, TRB2 Bölgesi'nde emek yoğun sektörlerin gelişebilmesi için altyapı sorunlarının giderilmesi, altyapının iyileştirilmesi ve altyapı ihtiyaçlarının karşılanması, ekonomik iş birliği ve koordinasyon faaliyetleri ile desteklenmesi bu açıdan önem arz etmektedir. Ajans, 2012 yılından itibaren yatırım altyapısının iyileştirilmesi için 4 mali destek programına çıkmıştır. Halen devam eden projelerle beraber 34 proje desteklenmiştir. Organize sanayi bölgelerinin yanı sıra küçük sanayi siteleri de desteklenerek altyapı eksiklikleri önemli ölçüde giderilmiştir. 2012 Yılı Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı kapsamında Van'da kurulan Tekstilkent projesi ile tekstil ve hazır giyim firmaları Bölgeye yatırım yapmaya başlamıştır. Başta emek yoğun sektörlerin gelişmesi olmak üzere Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı ve Güdümlü Proje Desteği kapsamında girişimcilik ve altyapı destekleri devam etmektedir.

Bölge Planı mevcut durum analizleri ve Ajans tarafından sağlanan mali desteklerin istihdama katkısı göz önüne alındığında imalat sanayinde tekstil ve hazır giyim, ağaç ürünleri ve mobilya imalatı, kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı ve gıda ürünleri ile hizmetler sektöründe otel işletmeleri ve çağrı merkezleri ön plana çıkmaktadır. TRB2 Bölgesi için kritik öneme sahip olan emek yoğun sektörleri geliştirmek, istihdamı artırmak, Bölgede üretimi olmayan ürünlerin

imalatını sağlamak ve ihracatı artırmak gibi amaçlara zemin hazırlamak için ilgili müdahale alanlarını içeren Emek Yoğun Sektörlerin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı tasarlanıp ilgili faaliyetler, projeler ve programlar belirlenerek 2021 yılından itibaren uygulanması planlanmıştır.

Ulusal ve Bölgesel Planlarla İlişkisi

On Birinci Kalkınma Planı'na göre imalat sanayi odaklı rekabet gücünün ve verimliliğin artırılması ile teknoloji kapasitesinin geliştirilmesine yönelik atılacak adımlar sayesinde sanayinin yıllık ortalama %5,7 oranında büyümesi ve üretimin sektörel kompozisyonunda önemli bir değişim yaşanarak sanayinin GSYH içerisindeki payının %24,2'ye, imalat sanayinin 2023 yılında GSYH'ye oranının ise %21'e çıkarılması hedeflenmektedir. Planda sanayi ve teknoloji bölgelerinde (OSB, KSS, Endüstri Bölgeleri, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri, Serbest Bölgeler) sunulan hizmetlerin geliştirileceği, bu bölgelerin sanayinin rekabetçiliğine ve verimliliğine daha etkin katkı vermesinin sağlanacağı belirtilmiştir. Ülkemizin tekstil, deri ve hazır giyim sektöründe moda tasarımı ve markalaşma odaklı olarak değer zincirini yönlendiren lider ülkelerden biri olması temel amaç olarak belirlenmiştir. Sektörde hızlı ve esnek üretim, yenilikçilik, müşteri odaklılık, entegre üretim yapısı, sosyal sorumluluk ve çevre bilinci, mağazacılık ve organizasyon becerilerinin geliştirileceği ifade edilmiştir. Mobilya sanayinde katma değer artırılması amacıyla tasarım ve markalaşma kapasitesinin geliştirilmesinin temel amaç olduğu vurgulanmıştır. Üst ölçekli kalkınma planlarının ışığında hazırlanan TRB2 Bölgesi 2014-2023 Bölge Planına göre ise; başta tekstil ve hazır giyim sanayi olmak üzere emek-yoğun sektör yatırımlarının doğu bölgelerine yöneldiği belirtilmiştir.

5.3.3 SONUÇ VE ÇIKTI HEDEFLERİ

5.3.3.1 Çıktı Hedefleri

Tablo 9: EYSG-SOP Çıktı Göstergeleri

Çıktı Göstergeleri	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Fizibilite Çalışması Sayısı	Adet	1	Faaliyet Raporu
Araştırma Raporu Sayısı	Adet	3	Faaliyet Raporu
Gerçekleştirilen Zirve Sayısı	Adet	4	Faaliyet Raporu
Sektör Toplantı Sayısı	Adet	6	Faaliyet Raporu
Kurulan Ortak Kullanım Atölyesi Sayısı	Adet	3	Faaliyet Raporu

Yönetim Danışmanlığından Yararlanan Firma Sayısı	Adet	150	Faaliyet Raporu
Eğitim Alan Firma Sayısı	Adet	40	Faaliyet Raporu, Eğitim Katılım Çizelgesi
Çalışma Ziyareti Sayısı	Adet	1	Faaliyet Raporu
Katılım Sağlanan Fuar Sayısı	Adet	2	Faaliyet Raporu, Fuar Ziyareti Raporu
Tekstil ve Hazır Giyim Çatı Örgütlerine Ziyaret Sayısı	Adet	2	Faaliyet Raporu, Ziyaret/Görev Raporu
Van OSB içinde yer alan Tekstilkent'te Faaliyet Gösteren Tekstil/Hazır Giyim Firma Sayısı	Adet	10	Faaliyet Raporu
Finansman Desteği Programı kapsamında Destek Alan Firma Sayısı	Adet	10	Faaliyet Raporu
Altyapı desteği alan OSB sayısı	Adet	4	Faaliyet Raporu
Altyapı desteği alan KSS sayısı	Adet	2	Faaliyet Raporu
Yeni Kurulan Tekstilkent Sayısı	Adet	4	Faaliyet Raporu

5.3.3.2 Sonuç Hedefleri

Tablo 10: : EYSG-SOP Sonuç Göstergeleri

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
2	Destek Alan Firmalarda Yeni İstihdam Sayısı	Kişi	1.000	Firma kayıtları, İDB Raporları SGK
3	Destek Alan Firmalarda Üretim Artışı	Yüzde	20	Firma kayıtları, İDB Raporları
4	Destek Alan Tekstil Firmalarında İhracat Artışı	Yüzde	10	Firma kayıtları, İDB Raporları
1	Destek Alan Planlı Sanayi Alanlarında Yıllık Yatırım Artışı	Yüzde	20	İDB Raporları, Program Kapanış Raporları
3,4	Finansman Desteği Kapsamında Gerçekleştirilen Toplam Yatırım Tutarı	Milyon TL	40	İDB Raporları, Program Kapanış Raporu
1,2,3	SOGEP Kapsamında Kurulan Tekstilkentlerde Yeni İstihdam Sayısı	Kişi	1.820	İDB Raporları

1,3,4	Kurulan Ortak Kullanım Atölyelerinden Bir Yılda Faydalanan İşletme Sayısı	Adet	150	Bitlis ve Muş OSB ve Erciş KSS kayıtları
3,4	Bölgeye Gelen Yeni Yatırımcı Firma Sayısı	Adet	10	Faaliyet Raporu

5.3.4 PROJE VE FAALİYETLER

5.3.4.1 Araştırma, Analiz ve Programlama

5.3.4.1.1 Avrupa Yeşil Mutabakatına Uyum Faaliyetleri

Avrupa Komisyonu tarafından 11 Aralık 2019 tarihinde 2050 yılına kadar iklim nötr bir kıta oluşturma hedefi doğrultusunda, TRB2 Bölgesi'nin sanayisinin bu mutabakata uyum süreci başlatılacaktır. Avrupa Yeşil Mutabakatına uyum çerçevesinde yer alan temiz, erişilebilir ve güvenli enerji, enerji ve kaynak verimliliği sağlanmış binalar, sürdürülebilir ve akıllı hareketlilik/ ulaşım gibi konularda TRB2 Bölgesi için bir araştırma yapılacak ve eylem planının bölgede benimsenmesine yönelik farkındalık faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

5.3.4.1.2 TRB2 Bölgesi'nde Tekstil Geleceği ve Rekabet Edilebilirlik Analiz Raporu

Bilindiği üzere TRB2 Bölgesi'nde yer alan Van Tekstilkent projesi ile Bölge, tekstilde fason üretime geçmiş bu minvalde sektör deneyimi kazanan işçi havuzunu oluşturmuş ve bu sektörün ticari ağları ile tanışmıştır. Tekstil Geleceği Raporu ile bu sektördeki kazanımların, eksikliklerin ve ihtiyaçların tespit edilmesi; sektörü Bölgede ileriye taşıyabilecek destek ve önlem mekanizmalarının değerlendirilmesi ve diğer Bölge illerinde de uygulanabilirliğinin ölçülmesi amaçlanmaktadır.

5.3.4.2 İş Birliği ve Koordinasyon

5.3.4.2.1 TRB2 Bölgesi Hazır Giyim Zirvesi

Tekstil ve hazır giyim sektörünün dünyada, Türkiye'de ve TRB2 Bölgesi'ndeki mevcut durumu, güncel sorunları ve sektörün trendlerinin ele alınması amacıyla; sektöre yön veren işletmeciler, yöneticiler, kamu temsilcileri ve akademisyenlerin katılımıyla "TRB2 Bölgesi Tekstil Zirvesi" gerçekleştirilecektir. Zirvenin Van ilinde, bir gün sürmesi, panel, sunumlar ve B2B görüşmelerden oluşması planlanmaktadır.

5.3.4.2.2 TRB2 Bölgesi'nde Emek Yoğun Sektörlere İlişkin İş Birliği ve Koordinasyon Toplantıları

TRB2 Bölgesi'nde emek yoğun sektörlerdeki firmalara yönelik iş birliği konularında B2B görüşmeleri, sektör sorunlarının çözümüne ilişkin koordinasyon toplantıları gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

5.3.4.2.3 TRB2 Bölgesi'nde Ortak Kullanım Atölyelerinin Kurulması IPA 2 Projesi (ORTKA)

Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı'nın yürütücüsü olduğu ve AB IPA 2 Rekabetçilik ve Yenilik Sektör Operasyonel Programı kapsamında desteklenen TRB2 Bölgesi'nde Ortak Kullanım Atölyelerinin Kurulması Projesi kapsamında inşaat, müşavirlik ve tedarik bileşenleri için teknik şartname ve benzeri hizmet alımlarının gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

5.3.4.2.4 Bölgesel Kalkınma Fonu Faaliyetleri

TRB2 Bölgesi'nde büyüme potansiyeline sahip firmaların belirlenmesi ve Bölgesel Kalkınma Fonundan yararlanabilmeleri için gerçekleştirilecek faaliyetleri içermektedir.

5.3.4.2.5 1. TRB2 Bölgesi Yatırım Zirvesi

2021 yılında, Ajans tarafından hazırlanan fizibilite çalışmalarının ulusal ve uluslararası yatırımcılara tanıtımı amacıyla "1. TRB2 Bölgesi Yatırım Zirvesi"nin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

5.3.4.3 Kapasite Geliştirme

5.3.4.3.1 Emek Yoğun Sektörlere Yönelik Yönetim Danışmanlığı

Bölgedeki emek yoğun sektörlerle yönelik e-ticaret, dijital pazarlama, reklam, ihracat, verimlilik, enerji verimliliği, müşteri ilişkileri yönetimi, tedarik zinciri yönetimi, finans yönetimi gibi konularda yönetim danışmanlığı hizmetlerinin sağlanması planlanmaktadır.

5.3.4.3.2 EYSG-SOP Genel Yönetim Giderleri

2021 yılı EYSG-SOP faaliyetlerinin uygulamasına yönelik yolluk, harcırah, toplantı, tanıtım vb. genel yönetim giderlerinin ödenmesi planlanmaktadır.

5.3.4.4 Tanıtım ve Yatırım Destek

5.3.4.4.1 Emek Yoğun Sektörler için Tecrübe Paylaşımı ve Çalışma Ziyareti

TRB2 Bölgesi'nde üretim yapan emek yoğun sektör temsilcilerinin katılımıyla Bursa, Konya, Kayseri, Gaziantep gibi illerde tecrübe paylaşımını amaçlayan çalışma ziyaretlerinin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

5.3.4.5 Ajans Destekleri

5.3.4.5.1 Fizibilite Destek Programı

5.3.4.5.2 2021 Yılı EYSG-SOP Fizibilite Desteği

2021 Yılı Fizibilite Desteği kapsamında EYSG-SOP'nın amaç ve önceliklerine yönelik sunulan projelerin desteklenmesi planlanmaktadır.

5.3.4.6 Mali Destek Programı

5.3.4.6.1 2018 Yılı Devam Eden “Yatırım Altyapısının Güçlendirilmesine Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı” MDP

2018 yılında başlatılan “Yatırım Altyapısının Güçlendirilmesine Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı” mali destek programına 2021 yılında devam edilecektir.

5.3.4.6.2 2021 Yılı “Sanayi Altyapısının Güçlendirilmesi Küçük Ölçekli Altyapı” MDP

Planlı sanayi alanlarında yeni yatırımların gerçekleşebilmesi için altyapı ihtiyaçlarının giderilmesi önem arz etmektedir. Bu çerçevede bölgedeki sanayi alanlarının altyapı ihtiyaçlarına yönelik Küçük Ölçekli Mali Destek Programına çıkılması planlanmaktadır.

5.3.4.7 Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı

5.3.4.7.1 2019 Yılı Devam Eden “Van Erciş Organize Sanayi Bölgesi Enerji Nakil Hattı ve Yol Altyapısı Projesi” CMDP

2019 yılı CMDP kapsamında desteklenen “Van Erciş Organize Sanayi Bölgesi Enerji Nakil Hattı Ve Yol Altyapısı Projesi” uygulamaları 2021 yılında devam edecektir

5.3.4.7.2 2018 Yılı Devam Eden “Van Tekstil ve Hazır Giyim OSB Altyapı Projesi” CMDP

2018 yılı CMDP kapsamında desteklenen “Van Tekstil ve Hazır Giyim OSB Altyapı Projesi” uygulamaları 2021 yılında devam edecektir.

5.3.4.7.3 2020 Yılı “Ayakkabım Gürpınar’dan Projesi” CMDP

2020 yılı CMDP kapsamında desteklenen “Ayakkabım Gürpınar’dan Projesi” uygulamaları 2021 yılında devam edecektir.

5.3.4.7.4 2020 Yılı “Van Tekstil ve Hazır Giyim OSB Sosyal Donatı Alanlarının Oluşturulması Merkezi Projesi” CMDP

2020 yılı CMDP kapsamında desteklenen “Van Tekstil ve Hazır Giyim OSB Sosyal Donatı Alanlarının Oluşturulması Merkezi Projesi” uygulamaları 2021 yılında devam edecektir.

5.3.4.8 Finansman Desteği Programı

5.3.4.8.1 2021 Yılı “TRB2 Bölgesi Emek Yoğun Sektörler için Finansman Desteği” Programı

TRB2 Bölgesi’nde emek yoğun sektörlerde üretim ve istihdamı teşvik etmek amacıyla yeni yatırımların yapılması veya bu alanda üretim yapan firmaların mevcut kapasitelerinin artırılmasına yönelik yatırımları için Finansman Desteği Programının uygulanması planlanmaktadır.

5.3.4.9 2020 Yılı SOGEP Destekleri

5.3.4.9.1 2020 Yılı SOGEP “Hakkâri Tekstil Kent Projesi”

2020 yılı SOGEP kapsamında desteklenen “Hakkâri Tekstil Kent Projesi” uygulamaları 2021 yılında devam edecektir. Proje kapsamında, Hakkâri Merkezde bulunan 4 bin metrekarelik alanda 2’şer katlı 2 adet bina yapılarak tekstil yatırımcılarına tahsis edilecek ve ilde tekstil yatırımların gerçekleşmesi sağlanacaktır. Bu alanda toplam istihdamın 800 kişi olması beklenmektedir.

5.3.4.9.2 2020 Yılı SOGEP “ Muş Tekstil Kent 1. Etap Yükseliyor Projesi”

2020 yılı SOGEP kapsamında desteklenen “Muş Tekstil Kent 1. Etap Yükseliyor Projesi” uygulamaları 2021 yılında devam edecektir. Proje kapsamında Muş Merkezde 9.000 metrekare kapalı alandan oluşan tekstil kent kurulması, her biri 3.000 metrekare olan 3 tekstil atölyesinin kurulması ve bu atölyelerde en az 800 kişinin istihdam edilmesi beklenmektedir.

5.3.4.9.3 2020 Yılı SOGEP “1071 Malazgirt Tekstil Kent Projesi Etap-1 Projesi”

2020 yılı SOGEP kapsamında desteklenen “Tekstil Kent 1. Etap Yükseliyor Projesi” uygulamaları 2021 yılında devam edecektir. Proje kapsamında Muş ili Malazgirt ilçesinde 2.500 metrekare

kapalı alandan oluşan 1 adet tekstil atölyesi kurulacaktır. Atölyede 220 kişinin istihdam edilmesi beklenmektedir.

5.3.5 PROGRAM SÜRESİ VE ZAMAN PLANLAMASI

Tablo 11: EYSG-SOP Süresi ve Zaman Planlaması

FAALİYETLER	2021				2022	2023
	1.Ç	2.Ç	3.Ç	4.Ç		
Avrupa Yeşil Mutabakatına Uyum Farkındalık Faaliyetleri						
TRB2 Bölgesi'nde Tekstil Geleceği ve Rekabet Edebilirlik Analizi Raporu						
TRB2 Bölgesi Hazır Giyim Zirvesi						
TRB2 Bölgesi'nde Emek Yoğun Sektörlere İlişkin İş Birliği ve Koordinasyon Toplantıları						
EYSG-SOP Genel Yönetim Giderleri						
Emek Yoğun Sektörlere Yönelik Yönetim Danışmanlığı						
TRB2 Bölgesi'nde Ortak Kullanım Atölyelerinin Kurulması IPA 2 Projesi (ORTKA)						
Bölgesel Kalkınma Fonu Faaliyetleri						
1. TRB2 Bölgesi Yatırım Zirvesi						
Emek Yoğun Sektör için Tecrübe Paylaşımı ve Çalışma Ziyareti						
2021 Yılı EYSG-SOP Fizibilite Desteği						
2018 Yılı Devam Eden “Yatırım Altyapısının Güçlendirilmesine Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı” MDP						
2020 Yılı Sanayi Altyapısının Güçlendirilmesi MDP						
2019 Yılı Devam Eden “Van Erciş Organize Sanayi Bölgesi Enerji Nakil Hattı Ve Yol Altyapısı Projesi” CMDP						
2018 Yılı Devam Eden “Van Tekstil ve Hazır Giyim OSB Altyapı Projesi” CMDP						
2020 Yılı “Van Tekstil ve Hazır Giyim OSB Sosyal Donatı Alanlarının Oluşturulması Merkezi Projesi” CMDP						
2020 Yılı “Ayakkabım Gürpınar’dan Projesi” CMDP						
2021 Yılı TRB2 Bölgesi Emek Yoğun Sektörler için Finansman Desteği Programı						

2020 Yılı SOGEP “Hakkâri Tekstil Kent Projesi”					
2020 Yılı SOGEP “ Muş Tekstil Kent 1. Etap Yükseliyor Projesi”					
2020 Yılı SOGEP “1071 Malazgirt Tekstil Kent Projesi Etap-1 Projesi”					

5.3.6 İZLEME VE DEĞERLENDİRME

EYSG-SOP kapsamında Proje Teklif Çağrısı yöntemiyle desteklenen projeler İzleme ve Değerlendirme Birimi tarafından Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği esasları doğrultusunda yürütülecektir. Bunlar dışında kalan EYSG-SOP faaliyetleri ise “EYSG-SOP Çalışma Grubu” tarafından yürütülecektir. Faaliyetlerin uygulamalarına ilişkin Çalışma Program İlerleme Raporu hazırlanacaktır.

Tablo 12: EYSG-SOP Faaliyet Tablosu

Faaliyet Türü	Faaliyet	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz ve Programlama	Avrupa Yeşil Mutabakatına Uyum Faaliyetleri	01.01.2021 31.12.2021	100.000,00
	TRB2 Bölgesi’nde Tekstil Geleceği ve Rekabet Edebilirlik Analiz Raporu	01.01.2021 31.12.2021	30.000,00
İş Birliği ve Koordinasyon	TRB2 Bölgesi Hazır Giyim Zirvesi	01.07.2021 31.12.2021	150.000,00
	TRB2 Bölgesi’nde Emek Yoğun Sektörlere İlişkin İş Birliği ve Koordinasyon Toplantıları	01.01.2021 31.12.2021	20.000,00
	TRB2 Bölgesi’nde Ortak Kullanım Atölyelerinin Kurulması IPA 2 Projesi (ORTKA)	01.01.2021- 31.12.2021	250.000,00
	Bölgesel Kalkınma Fonu Faaliyetleri	01.01.2021- 31.12.2021	50.000,00
	1. TRB2 Bölgesi Yatırım Zirvesi	01.01.2021- 31.12.2021	150.000,00
Kapasite Geliştirme	Emek Yoğun Sektörlere Yönelik Yönetim Danışmanlığı	01.01.2021 31.12.2021	200.000,00
	EYSG-SOP Genel Yönetim Giderleri	01.01.2021 31.12.2021	50.000,00
Tanıtım ve Yatırım Destek	Emek Yoğun Sektör için Tecrübe Paylaşımı ve Çalışma Ziyareti	01.01.2021 31.12.2021	100.000,00
Ajans Destekleri	2021 Yılı EYSG-SOP Fizibilite Destegi	01.01.2021 31.12.2021	200.000,00
	2018 Yılı Devam Eden “Yatırım Altyapısının Güçlendirilmesine Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı” MDP	01.01.2021 30.06.2021	802.115,72
	2021 Yılı Sanayi Altyapısının Güçlendirilmesi Küçük Ölçekli MDP	01.01.2021 31.12.2021	3.000.000,00
	2019 Yılı Devam Eden “Van Erciş Organize Sanayi Bölgesi Enerji Nakil Hattı ve Yol Altyapısı Projesi” CMDP	01.01.2021 30.06.2021	234.763,12

	2018 Yılı Devam Eden “Van Tekstil ve Hazır Giyim OSB Altyapı Projesi” CMDP	01.01.2021 30.06.2021	1.693.667,56
	2020 Yılı “Ayakkabım Gürpınar’dan” CMDP	01.01.2021 30.12.2021	2.500.000,00
	2020 Yılı “Van Tekstil ve Hazır Giyim OSB Sosyal Donatı Alanlarının Oluşturulması Merkezi” CMDP	01.01.2021 31.12.2021	4.000.000,00
	2021 Yılı TRB2 Bölgesi Emek Yoğun Sektörler için Finansman Desteği Programı	01.01.2021 31.12.2021	10.000.000,00
	2020 Yılı SOGEP “Hakkâri Tekstil Kent Projesi”	01.01.2021 31.12.2021	2.500.000,00
	2020 Yılı SOGEP “Muş Tekstil Kent 1. Etap Yükseliyor Projesi”	01.01.2021 31.12.2021	2.250.000,00
	2020 Yılı SOGEP “1071 Malazgirt Tekstil Kent Projesi Etap-1 Projesi”	01.01.2021 31.12.2021	1.700.000,00
	TOPLAM		29.980.546,40

5.4 KURUMSAL GELİŞİM

Ajansın personeline ilişkin çalışma, ödeme, kapasite geliştirme faaliyetleri, ajansın fiziki ve teknik altyapısının geliştirilmesi, kurum ve kuruluşlarla yapacağı iş birliği ve toplantılar ve Ajansın tanıtımına ilişkin faaliyetler aşağıda belirtilmiştir.

5.4.1 ÇIKTI HEDEFLERİ

Tablo 13: Kurumsal Gelişim Çıktı Hedefleri

Çıktı Göstergeleri	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Bölgedeki Diğer Kurumların Plan, Proje ve Toplantılarına Katılım Sayısı	Adet	30	Faaliyet Raporu
İstatistiki ve Paydaş Veri Tabanı Sayısı	Adet	1	Faaliyet Raporu
Düzenlenen Personel Eğitimleri Sayısı	Adet	10	Faaliyet Raporu
İç Denetim Raporu Sayısı	Adet	1	Faaliyet Raporu
Dış Denetim Raporu Sayısı	Adet	1	Faaliyet Raporu
Yerel ve Ulusal Medya Abonelikleri Sayısı	Adet	7	Faaliyet Raporu
Ajans Personel Toplantısı Sayısı	Adet	8	Faaliyet Raporu
Yönetim Kurulu Toplantısı Sayısı	Adet	6	Faaliyet Raporu
Kurum Kuruluş Ziyaret Sayısı	Adet	100	Ajans Web Haberleri

Yatırım Tanıtım Materyalleri Sayısı	Adet	4000	Faaliyet Raporu
Yatırımcılara Aracılık Yapılan İzin ve Ruhsat İşlemleri Sayısı	Kişi	40	Faaliyet Raporu
Bilgilendirilen Yatırımcı Sayısı	Adet	1000	Faaliyet Raporu
Tesis ve Yatırım Bölgesi Ziyareti	Adet	8	Faaliyet Raporu
Tamamlanan Yatırımcı Teşvik İşlemleri Sayısı	Adet	20	KAYS Kayıtları

5.4.2 FAALİYETLER

5.4.2.1 Araştırma, Analiz Ve Programlama

5.4.2.1.1 Ajans Dijital Dönüşüm Analiz Raporu

Ajansın daha verimli ve etkin çalışmasını temin etmek adına Ajans dijital dönüşüm yol haritasının hazırlanmasına yönelik Analiz Rapor hazırlanması planlanmaktadır.

5.4.2.1.2 Ajans Kurumsal Dönüşüm Analiz Raporu

Ajans kurumsal dönüşüm analiz çalışması ile iş süreçleri ele alınarak süreç iyileştirme ve geliştirilmesine yönelik Analiz Raporunun hazırlanması planlanmaktadır.

5.4.2.2 İş Birliği ve Koordinasyon

5.4.2.2.1 Diğer Kurum ve Kuruluşlarla İş Birlikleri Faaliyeti Kapsamındaki Çalışmalar

Devlet Denetleme Kurulu Kalkınma Ajansları Denetim Raporunda “*Ajansların mali destek sağlama fonksiyonunun yanı sıra kanunda belirtilen diğer fonksiyonlarına yönelik çalışmaların gerçekleştirilmesi (iş birliği, bölgesel plan, program yapma, veri toplama, işleme, araştırma yapma vb.) sağlanmalıdır.*” Şeklinde belirtilen tespit gereğince Ajansın görev sahasına giren konularda Bakanlıklar, Bölge Kalkınma İdareleri, Kalkınma Ajansları ile bölgedeki Valilikler Üniversiteler, Kamu Kurum ve Kuruluşları, Ticaret ve Sanayi Odaları, Sivil Toplum Kuruluşları ve Yerel Yönetimlerin plan-program-proje toplantıları, çalıştay, konferans, sempozyum ve fuar gibi etkinliklere katılım sağlanacaktır. Ayrıca söz konusu kurum ve kuruluşlarca düzenlenen işbirliği protokolleri çerçevesinde yukarıda belirtilen etkinliklere destek sağlanması planlanmaktadır.

5.4.2.2.2 Kalkınma Ajansları Eşleştirme Programı Çalışma Ziyaretleri

Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünce Ajanslar arasında işbirliği ve tecrübe paylaşımını geliştirmek amacıyla çeşitli temalarda eşleştirme programları başlatılmıştır. Bu çerçevede

ajansımız “Komşu Ülke Masaları”, “Sosyal Girişimcilik” ve “Beşeri Sermaye” konularında eşleştirme programlarına dâhil edilmiştir. Eşleştirme Programları kapsamında işbirliği ve tecrübe paylaşımı alanındaki faaliyetlerin 2021 yılında devam etmesi planlanmaktadır.

5.4.2.2.3 Kalkınma Ajansları Çalışma Ziyaretleri

2021 yılı içerisinde Kalkınma Ajanslarının uyguladıkları çalışmalar hakkında tecrübe paylaşımları sağlamak üzere çalışma ziyaretlerinin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

5.4.2.2.4 Bölge Kalkınma İdarelerine Çalışma Ziyaretleri

2021 yılı içerisinde Bölge Kalkınma İdarelerinin uyguladıkları çalışmalar hakkında tecrübe paylaşımları sağlamak üzere çalışma ziyaretlerinin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır

5.4.2.3 Kapasite Geliştirme

2021 yılında kapasite geliştirme faaliyetleri kapsamında iş akış süreçlerinin yönetimi, bilgi ve belge yönetimi, birim yönergeleri, iş tanımları, insan kaynakları yönetimi, personel performans yönetimi, paydaş yönetimi, sosyal medya ve web sitesi gibi dijital platformların yönetimi, görünürlük ve kurumsallaşma alanındaki faaliyetlere önem verilecektir.

5.4.2.3.1 Personel Ücretleri

2021 yılı personel ödemeleri gerçekleştirilecektir.

5.4.2.3.2 SGK Ödemeleri

2021 yılı personel SGK ödemeleri gerçekleştirilecektir.

5.4.2.3.3 İşsizlik Sigortası Fonu Ödemeleri

İhtiyaç halinde, 2021 yılı işsizlik sigortası fonu ödemeleri gerçekleştirilecektir.

5.4.2.3.4 Sosyal Haklar

2021 yılı sosyal haklarına ilişkin ödemeler gerçekleştirilecektir.

5.4.2.3.5 Ödül ve İkrariyeler

2021 yılı ödül ve ikramiyelerine ilişkin ödemeler gerçekleştirilecektir.

5.4.2.3.6 Kıdem ve İhbar Tazminatı Ödemeleri

2021 yılına ilişkin kıdem ve ihbar tazminatı ödemeleri gerçekleştirilecektir.

5.4.2.3.7 Diğer Ödemeler

Ajansın takip ettiği hukuki davalar ile muhtemel cezai ödemeler gerçekleştirilecektir.

5.4.2.3.8 Ulaşım, Temizlik ve Diğer Hizmet Alım Giderleri

2021 yılında ajansın ulaşım, temizlik, güvenlik hizmet alımlarına yönelik ödemeler gerçekleştirilecektir.

5.4.2.3.9 Mevcut Hizmet Binalarının Kira Giderleri

Ajansın Van merkez binasıyla, Yatırım Destek hizmet binalarının 2021 yılı kira ödemeleri gerçekleştirilecektir.

5.4.2.3.10 Ajans Merkez Binası ve YDO Hizmet Binaları Taşınır ve Taşınmazlarının Bakım ve Onarım Giderleri

Ajansın Van merkez binasıyla, Yatırım Destek hizmet binalarına ait 2021 yılı taşınır ve taşınmazların bakım ve onarım giderleri gerçekleştirilecektir.

5.4.2.3.11 Demirbaş, Ofis Ekipmanı ve Promosyon Malzemeleri Temini ve Temsil Giderleri

Taşınır mal ve hizmet temin faaliyetleri kapsamında Ajansın 2021 yılı içerisindeki ulaşım, temizlik ve diğer hizmet alım giderleri, mevcut hizmet binalarının kira giderleri, Ajans merkez binası ve YDO hizmet binaları taşınır ve taşınmazlarının bakım ve onarım giderleri, demirbaş, ofis ekipmanı ve promosyon malzemeleri temini ve temsil giderleri, yazılım ve donanım sarf malzemeleri temini gibi cari yıl işlemleri gerçekleştirilecektir.

5.4.2.3.12 Yazılım ve Donanım Sarf Malzemeleri Temini

2021 yılı yazılım ve donanım sarf malzemelerinin teminine ilişkin ödemeler gerçekleştirilecektir.

5.4.2.3.13 Temsil Ağırlama Giderleri

2021 yılı içerisinde Yönetim Kurulu, Genel Sekreterlik tarafından temsil ve ağırlama faaliyetleri kapsamında gerçekleştirilecek giderlerdir.

5.4.2.3.14 Ajans Personelinin Gelişimine Yönelik Kişisel ve Teknik Eğitimler

- **Ajans Personelinin Kişisel Gelişim Konuları**, personel tarafından gerçekleştirilen iş ve işlemlerin pratik çözüm yollarını öğrenmelerini sağlayacak eğitimlerden oluşmaktadır. 2021 yılında, Ajans personelinin Ajans çalışmalarına da yansıtacak becerilerinin geliştirilmesi amacıyla eğitim programları gerçekleştirilecek olup tüm Ajans personeli bu programlara katılması planlanmaktadır.
- **Teknik Eğitim Konuları**, Ajans personelinin Ajans faaliyetlerini ve ilgili mevzuat çerçevesinde yapmakla yükümlü olduğu çalışmaları yerine getirmede ihtiyaç duyduğu

bilgi ve becerilerle donatılmasını kapsamaktadır. Eğitimler, tüm Ajans personeline yönelik olacağı gibi konusu itibariyle öncelikle ilgili Birimlerin personeline yönelik olarak da düzenlenebilecektir. Ajans personeli tarafından geçmiş yıllarda talep edilen eğitim başlıkları anket yoluyla personel tarafından oylanmış ve aldıkları oy oranına göre önceliklendirilmiştir. Buna göre, 2021 yılında bu listeden kalkınma teorileri, iş planı ve süreç geliştirme, analitik düşünme ve problem çözme, AB proje yönetimi, coğrafi ve kent bilgi sistemleri, ileri MS Office uygulamaları, zaman ve toplantı yönetimi, dış ticaret, e-ticaret, sosyal girişimcilik, geleceğin meslekleri, yapay zekâ konularının yanı sıra ihtiyaç arz eden birim ve SOP bazlı olarak doğabilecek ihtiyaçlar doğrultusunda yeni başlıklarda personel eğitimlerinin düzenlenmesi planlanmaktadır.

5.4.2.3.15 Personel İhtisaslaşma Programı

Ajans personelinin Ajansa katkılarını azami seviyeye çıkarmak, ilgi ve lisans eğitimlerine göre en az bir alanda uzmanlaşmasını sağlamak üzere Ajans İnsan Kaynakları personelinin koordinasyonunda 2020 yılında başlatılan İhtisaslaşma Programı 2021 yılında da devam edecektir. Program kapsamında uzmanlık alanlarında yurt içi ve yurt dışında gerçekleştirilecek eğitim, saha araştırması, çalıştay ve konferanslara katılım sağlanması planlanmaktadır.

5.4.2.3.16 Dış Denetim Faaliyetleri

Kalkınma Ajansları Denetim Yönetmeliği çerçevesinde, Sayıştay ile iş birliği halinde dış denetim faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

5.4.2.3.17 Ajans Genel Yönetim Faaliyetleri

Kurumsal Gelişim faaliyetlerinin uygulanması aşamasında Ajans personelinin yurtiçi ve yurtdışı görevlendirilmeler kapsamında gerçekleştirilecek yolluk ve harcırah gibi giderlerin ödenmesi planlanmaktadır.

5.4.2.4 Tanıtım ve Yatırım Destek

5.4.2.4.1 Medya Takip Faaliyetleri

Yerel ve ulusal medyada Ajansın çalışma alanlarına giren konuların takibini sağlamak üzere gazete, dergi ve bülten gibi medya araçlarına yönelik abonelik faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

5.4.2.4.2 Ajans Destekleri Katalog Çalışması

Ajansımız tarafından mali destek programları ve diğer destek mekanizmaları kapsamında desteklenen projelerin tanıtımı ve görünürlüğünün sağlanması amacıyla proje kataloglarının hazırlanması planlanmaktadır.

5.4.2.4.3 Ajans Tanıtım Faaliyetleri

Ajansın faaliyetlerinin tanıtımına, görsel ve işitsel içeriklerin hazırlanmasına, sosyal medya hesaplarının ve web sayfalarının içeriklerinin zenginleştirilmesine ilişkin faaliyetler gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

5.4.2.4.4 Ajans Web Sitelerinin İyileştirilmesi

Ajansa ait web siteleri (www.daka.org.tr, <https://www.urartians.com/>, <https://www.dakairanmasasi.com/> vb.) içerik ve tasarım açısından güncellenmesi planlanmaktadır.

5.4.2.4.5 Ajans Personel Toplantıları (Bitlis, Hakkâri, Muş, Van)

Ajans faaliyetlerinin ilerleme durumu, iş birliği konuları ve ileriye dönük faaliyetler değerlendirilmek üzere her ilde değişik aralıklarla Ajans personel toplantıları gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

5.4.2.4.6 Yönetim Kurulu Toplantıları

Ajans faaliyetlerinin ilerleme durumu, iş birliği konuları ve ileriye dönük faaliyetler değerlendirilmek üzere her ay Yönetim Kurulu toplantılarının gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

5.4.3 PROGRAM SÜRESİ VE ZAMAN PLANLAMASI

Tablo 14: Kurumsal Gelişim Faaliyetleri Zaman Planlaması

Faaliyetler	2021				2022	2023
	1.Ç	2.Ç	3.Ç	4.Ç		
Ajans Dijital Dönüşüm Analiz Raporu						
Ajans Kurumsal Dönüşüm Analiz Raporu						
Diğer Kurum ve Kuruluşlarla İş Birlikleri Faaliyeti Kapsamındaki Çalışmalar						
Kalkınma Ajansları Eşleştirme Programı Çalışma Ziyaretleri						

Kalkınma Ajansları Çalışma Ziyaretleri						
Bölge Kalkınma İdarelerine Çalışma Ziyaretleri						
Personel Ücretleri						
SGK Ödemeleri						
İşsizlik Sigortası Fonu Ödemeleri						
Sosyal Haklar						
Ödül ve İkrariyeler						
Kıdem ve İhbar Tazminatı Ödemeleri						
Diğer Ödemeler						
Ulaşım, Temizlik ve Diğer Hizmet Alım Giderleri						
Mevcut Hizmet Binalarının Kira Giderleri						
Ajans Merkez Binası ve YDO Hizmet Binaları Taşınır ve Taşınmazlarının Bakım ve Onarım Giderleri						
Demirbaş, Ofis Ekipmanı ve Promosyon Malzemeleri Temini ve Temsil Giderleri						
Yazılım ve Donanım Sarf Malzemeleri						
Temsil Ağırlama Giderleri						
Ajans Personeline Yönelik Kişisel ve Teknik Eğitimler						
Personel İhtisaslaşma Programı						
Dış Denetim Faaliyetleri						
Ajans Genel Yönetim Faaliyetleri						
Medya Takip Faaliyetleri						
Ajans Destekleri Katalog Çalışması						
Ajans Tanıtım Faaliyetleri						
Ajans Web Sitelerinin İyileştirilmesi						
Ajans Personel Toplantıları (Bitlis, Hakkâri, Muş, Van)						

Yönetim Kurulu Toplantıları						
-----------------------------	--	--	--	--	--	--

5.4.4 İZLEME VE DEĞERLENDİRME

Kurumsal Gelişim, yapısı ve faaliyetleri itibariyle nispeten daha rahat kolay ölçülebilir faaliyetler bulundurmaktadır. Bu kapsamda İMİB tarafından her 3 ayda bir yapılan faaliyetlerin ilerlemelerinin yer aldığı değerlendirme raporunun Genel Sekreterliğe sunulması planlanmaktadır.

Tablo 15: Kurumsal Gelişim Faaliyet Tablosu

Faaliyet Türü	Faaliyet	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz ve Programlama	Ajans Dijital Dönüşüm Analiz Raporu	01.01.2021-31.08.2021	50.000,00
	Ajans Kurumsal Dönüşüm Analiz Raporu	01.01.2021-31.08.2021	25.000,00
İş Birliği ve Koordinasyon	Diğer Kurum ve Kuruluşlarla İş Birliği Faaliyetleri Kapsamındaki Çalışmalar	01.01.2021-31.12.2021	700.000,00
	Kalkınma Ajansları Eşleştirme Programı Çalışma Ziyaretleri	01.01.2021-31.12.2021	15.000,00
	Kalkınma Ajansları Çalışma Ziyaretleri	01.01.2021-31.12.2021	15.000,00
	Bölge Kalkınma İdarelerine Çalışma Ziyaretleri	01.01.2021-31.12.2021	15.000,00
Kapasite Geliştirme	Personel Ödemeleri	01.01.2021-31.12.2021	8.500.000,00
	SGK Ödemeleri	01.01.2021-31.12.2021	2.750.000,00
	İşsizlik Sigortası Fonu Ödemeleri	01.01.2021-31.12.2021	275.000,00
	Sosyal Haklar	01.01.2021-31.12.2021	2.500.000,00
	Ödül ve İkramiyeler	01.01.2021-31.12.2021	2.200.000,00
	Kıdem ve İhbar Tazminatı Ödemeleri	01.01.2021-31.12.2021	350.000,00
	Diğer Ödemeler	01.01.2021-31.12.2021	400.000,00
	Ulaşım, Temizlik ve Diğer Hizmet Alım Giderleri	01.01.2021-31.12.2021	900.000,00
	Mevcut Hizmet Binalarının Kira Giderleri	01.01.2021-31.12.2021	750.000,00
	Ajans Merkezi ve YDO Hizmet Binaları Taşınır ve Taşınmazlarının Bakım ve Onarımı	01.01.2021-31.12.2021	400.000,00
	Demirbaş, Ofis Ekipmanı ve Promosyon Malzemeleri Temini ve Temsil Giderleri	01.01.2021-31.12.2021	500.000,00
	Yazılım ve Donanım Sarf Malzemeleri Temini	01.01.2021-31.12.2021	200.000,00
	Temsil Ağırlama Giderleri	01.01.2021-31.12.2021	30.000,00
	Ajans Personeline Yönelik Kişisel ve Teknik Eğitimler	01.01.2021-31.12.2021	100.000,00

	Personel İhtisaslaşma Programı	01.01.2021 31.12.2021	250.000,00
	Dış Denetim Faaliyetleri	01.01.2021 31.12.2021	30.000,00
	Ajans Genel Yönetim Faaliyetleri	01.01.2021 31.12.2021	200.000,00
Tanıtım ve Yatırım Destek	Medya Takip Faaliyetleri	01.01.2021 31.12.2021	45.000,00
	Ajans Destekleri Katalog Çalışması	01.01.2021 31.12.2021	80.000,00
	Ajans Tanıtım Faaliyetleri	01.01.2021 31.12.2021	200.000,00
	Ajans Web Sitelerinin İyileştirilmesi	01.01.2021 31.12.2021	50.000,00
	Ajans Personel Toplantıları	01.01.2021 31.12.2021	30.000,00
	Yönetim Kurulu ve Kalkınma Kurulu Toplantıları	01.01.2021 31.12.2021	60.000,00
	T O P L A M		21.620.000,00

5.5 YEREL KALKINMA FIRSATLARI (YKF)

5.5.1 AMAÇ

Yerel Kalkınma Fırsatlarının amacı, bölgede öne çıkan sektörler veya temalarda farkındalığın artırılması, iş birliği ve koordinasyon faaliyetlerinin artırılması ve Bölgenin ulusal ve uluslararası alanlarda tanıtımının sağlanmasıdır.

5.5.2 ARKA PLAN VE MÜDAHALE GEREKÇESİ

2021 yılı Çalışma Programı 11. Kalkınma Planı ile 2014-2023 Bölge Planında öngörülen hedef ve stratejileri çerçevesinde 3 adet Sonuç Odaklı Program (SOP) tasarlanmıştır. Bölgesel Kalkınma çalışmalarına yönelik faaliyetler Sonuç Odaklı Programlarda gerekçeleriyle birlikte tanımlanmıştır. Ancak, Ajans faaliyetlerinin çeşitliliği ve kapsayıcılığı bakımından özellikle SOP'larda yer almayan faaliyetler Yerel Kalkınma Fırsatları başlığı altında ele alınmıştır.

5.5.3 SONUÇ VE ÇIKTI HEDEFLERİ

Tablo 16: YKF Çıktı Hedefleri

Çıktı Göstergeleri	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Hazırlanan Eylem Planı Sayısı	Adet	1	Faaliyet Raporu
Hazırlanan Araştırma Raporu Sayısı	Adet	2	Faaliyet Raporu
Hazırlanan Kent Belleği Raporu Sayısı	Adet	1	Faaliyet Raporu
Hazırlanan Fizibilite Sayısı	Adet	5	Faaliyet Raporu
Başlatılan Kooperatifçilik Eğitim Sayısı	Adet	6	Faaliyet Raporu
Kooperatifçilik Eğitimine Katılan Kişi Sayısı	Kişi	400	Faaliyet Raporu
Fuarlara Katılım Sağlayan Çiftçi Sayısı	Kişi	80	Faaliyet Raporu
Hazırlanan Etki Analizi Raporu Sayısı	Adet	1	Faaliyet Raporu
Hazırlanan Kentsel Tasarım Uygulama Proje Sayısı	Adet	1	Faaliyet Raporu
Geliştirilen ve Güncellenen web sitesi sayısı	Adet	4	Faaliyet Raporu
Komşu Ülkelere Yönelik Gerçekleştirilen Sektör Toplantı Sayısı	Adet	8	Faaliyet Raporu
Verimlilik Temasına ilişkin Gerçekleştirilen Bilgilendirme Toplantı Sayısı	Adet	12	Faaliyet Raporu
Tanıtım ve İş Birliği Yapılan Ülke Sayısı	Adet	4	Faaliyet Raporu
Hazırlanan Tanıtım Materyalleri Sayısı	Adet	4000	Faaliyet Raporu

Katılım Sağlanan Ulusal Fuar ve Organizasyon Sayısı	Adet	6	Faaliyet Raporu
Katılım Sağlanan Uluslararası Fuar ve Organizasyon Sayısı	Adet	3	Faaliyet Raporu
Katılım Sağlanan Festival Sayısı	Adet	3	Faaliyet Raporu
Komşu Ülkelere Yönelik Gerçekleştirilen Kültürel ve Sanatsal Etkinlik Sayısı	Adet	4	Faaliyet Raporu
Hazırlanan MDP Katalog Sayısı	Adet	3	Faaliyet Raporu
Coğrafi İşaret Katalog Sayısı	Adet	1	Faaliyet Raporu
Düzenlenen Sempozyum Sayısı	Adet	1	Faaliyet Raporu
Kurulan Süt Toplama Merkezi Sayısı	Adet	10	Faaliyet Raporu
Kurulan Meyve Bahçesi Sayısı	Adet	100	Faaliyet Raporu

Tablo 17: YKF Sonuç Göstergeleri

Sonuç Göstergeleri	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Komşu Ülkelerle Geliştirilen İş Birliği Sayısı	Adet	10	Faaliyet Raporu
Hakkâri Kış Sporları Merkezinden Yararlanan Yıllık Konaklama Sayısı	Adet	700	Faaliyet Raporu
Süt Toplama Merkezinden Faydalanan Çiftçi Sayısı	Kişi	1.500	Süt Üreticileri Birliği Kayıtları
Süt Toplama Merkezlerinde Değerlendiren Süt Miktarı	Ton	6.000	Süt Üreticileri Birliği Kayıtları
Tarım Teknoloji Fuarlarına Katılan Çiftçi Sayısı	Kişi	80	Faaliyet Raporu
Bölge Dışında Yatırımcı Sayısı	Kişi	4	Faaliyet Raporu
Yatırıma Dönüştürülen Fizibilite Sayısı	Adet	2	Faaliyet Raporu
Ajans Destekleriyle Sağlanan İstihdam Sayısı	Kişi	100	Faaliyet Raporu
Kurulan Kooperatif Sayısı	Adet	2	Faaliyet Raporu

5.5.4 PROJE VE FAALİYETLER

5.5.4.1 Araştırma, Analiz ve Raporlama

5.5.4.1.1 Manda Ürünleri Üretim Tesisi Ön Fizibilite Raporu

Bitlis ili 10.242 adet manda ve yıllık 4.195 ton manda sütü üretimi ile bu alanda önemli bir potansiyele sahiptir. Bu çerçevede, Bitlis ili Güroymak İlçe Tarım Müdürlüğü ve Güroymak

Manda Yetiştiriciliği Birliği ile koordinasyonda Manda Ürünleri Üretim Tesisi yatırımında değerlendirilmek üzere ön fizibilite raporunun hazırlanması planlanmaktadır.

5.5.4.1.2 Muş ili Yenilenebilir Enerji Kaynakları Ön Fizibilite Raporu

Muş ili yenilenebilir enerji kaynaklarından güneş enerjisi, jeotermal, biyogaz potansiyeli üzerine çeşitli çalışmalar tamamlanmış olup eksik kalan rüzgâr enerjisi potansiyeli hakkında yatırımcılara yönelik fizibilite raporu hazırlanması planlanmaktadır.

5.5.4.1.3 Muş İli Süt Sektörü Değer Zinciri Analizi Raporu

Muş ilinde Süt Soğuk Zinciri projesinin nihai hedefi yılda 500 ton süt üretimidir. Bu hedefi gerçekleştirmek için süt ve yem sektörü değer zinciri çalışmasının yapılması gerekmektedir. Bu çalışma sonucunda ortaya çıkacak yol haritası toplam faktör verimliliği perspektifinden ele alınacaktır. Çalışma, tarım ve hayvancılık ile bilinen Muş ilinin sosyo-ekonomik kalkınmasına önemli ölçüde katkı sağlayacağı beklenmektedir.

5.5.4.1.4 Van Kent Belleği Raporu

Van ilinin kronolojik mekânsal gelişme alanlarını, değişen alanlardaki demografik yapının nitel ve nicel özelliklerini ve söz konusu alanlardaki yapı imar özelliklerini render-harita-plan görselleri ile gösteren bir rapor hazırlanacaktır. Doküman ile kent belleği arşivi ve farkındalığı oluşturulacaktır. Ayrıca, Çalışma kapsamında sözlü tarih kayıtları, web portalı ile kent hafızasına ilişkin kitap, katalog, sosyal meda içerikleri v.b çalışmaların hazırlanması planlanmaktadır.

5.5.4.1.5 Peynir Üretim, Dağıtım ve Pazarlama Merkezi Fizibilite Raporu

TRB2 Bölgesi illerinin tamamında marka olan/olabilecek peynir türleri üretimi gerçekleştirilmektedir. Ancak üretimlerin büyük çoğunluğu merdiven altı ve hane üretimi şeklindedir. Bu şekilde üretilen peynirlerin satışı da profesyonel bir şekilde gerçekleştirilememektedir. Bu da tedarik zinciri ögeleri içerisinde komisyoncuları üreticilerden daha önemli bir konumda tutmakta ve satış gelirlerinin önemli bir kısmının bu kişilerce kazanılmasına sebep olmaktadır. Diğer önemli bir husus ise, bölge peynirlerinin bu üretim-dağıtım ekseninde devam etmesiyle ulusal çapta satış imkanını elde edemiyor olmasıdır. Dolayısıyla; halihazırdaki üreticileri hiçbir şekilde dışlamayacak bir model ile bölge peynirlerinin üretim-satış proseslerini profesyonel bir şekilde gerçekleştirecek kurumsal bir tesisin hayata geçirilmesi ile birlikte katma değeri yüksek yeni ürünlerin üretimi, mevcut ürünlerin satışından üreticilerin daha iyi kazanç elde etmeleri, TRB2 peynirlerinin yurtiçi/yurtdışı pazarlarda

satılması, markalaşma, hijyen vb. birçok konuda ilerleme gerçekleştirilecektir. Fizibilite çalışması, yukarıda sıralanan fikir ve önerinin ekonomik olup olmadığını ortaya çıkaracaktır.

5.5.4.1.6 Muş Ovası Tarım Strateji ve Eylem Planı

Muş Ovası yaklaşık 165.000 hektarlık alan ile Türkiye'nin en büyük üçüncü ovasıdır. Muş ili ovalarında genel olarak tahıl ve yem bitkileri ekimi yapılmaktadır. Ayrıca, ova arazilerinin bir kısmı da çayır ve mera vasfındadır. Muş ilinin 344.842 hektar toplam tarım arazisinin 158.215 hektarı (% 45,8) sulanabilir yapıdadır. Ovanın sahip olduğu bu potansiyelin ülke ekonomisine kazandırılması amacıyla “Muş Ovası Tarım Strateji ve Eylem Planı” hazırlanması planlanmaktadır.

5.5.4.1.7 Ajans Destekleri Etki Analizi Raporu

2020 yılı itibarıyla 7 mali destek programının etki analizi çalışmaları tamamlanmıştır. 5 mali destek programının anket çalışmaları bitirilerek raporlama aşamasına geçilmiştir. Bu 5 raporun 2020 yılı son çeyreği ile 2021 yılının ilk çeyreğinde tamamlanması planlanmaktadır. 2021 yılında ise 2015 yılında uygulanan Rekabetin Geliştirilmesi Mali Destek Programının (RMDP) anket ve raporlama işleri tamamlanacaktır.

5.5.4.1.8 Alternatif Ponza Ürünleri Üretim Tesisi Fizibilitesi

Bitlis ve Van illerinde yüksek rezerve sahip ponza madenin değerlendirilerek katma değerli ürünlere dönüşmesine yönelik fizibilite çalışması yapılacaktır.

5.5.4.1.9 Bitlis Kentsel Tasarım Uygulama Projesinin Hazırlanması

Bitlis ilinde Ajans desteğiyle Tarihi Bitlis Çarşısı içerisinde yer alan 1. ve 2. etap Sokak Sağıklaştırma Projeleri uygulanmıştır. Bitlis Belediyesi ile işbirliği içerisinde Tarihi Kale civarında kentsel tasarım uygulama projesi hazırlanacaktır.

5.5.4.2 İş Birliği ve Koordinasyon

5.5.4.2.1 Ulusal ve Uluslararası Program/Proje Yürütme Faaliyetleri

Ulusal ve uluslararası kuruluşların hibe teklif çağrılarına sunulacak projelerde Ajans eş finansmanı ve idari giderler için ortaya çıkacak harcamaların karşılanması planlanmaktadır.

5.5.4.2.2 COVID-19 Krizine Yanıt ve Dayanıklılık Proje Faaliyetleri

Japonya Hükümeti tarafından finanse edilen COVID-19 Krizine Yanıt ve Dayanıklılık Projesi kapsamında TRB2 Bölgesi'nde tekstil ve turizm sektörlerine yönelik gerçekleştirilecek faaliyetlere yönelik harcamaların karşılanması planlanmaktadır.

5.5.4.2.3 COVID-19 Pandemi Etkilerine Yönelik Değerlendirme Toplantıları

2020 yılında ülkemizi ve dünyayı etkileyen COVID-19 pandemisinin yarattığı ekonomik ve sosyal olumsuzlukların TRB2 Bölgesi'ndeki sektörler üzerindeki etkilerini değerlendirmek, orta ve uzun vadedeki eylemleri oluşturmak üzere bölgedeki bütün aktörlerin katılım sağlayacağı değerlendirme toplantıları gerçekleştirilecektir.

5.5.4.3 Kapasite Geliştirme

5.5.4.3.1 Konutlarda ve Sanayide Enerji Verimliliği Yöntemleri Bilgilendirme Faaliyetleri

2021 Yılı Kalkınma Ajansları teması olan “Kaynak Verimliliği” faaliyetler kapsamında Teknolojik gelişmeler, mevzuat değişiklikleri ve teşvik desteklerinin bir bütün olarak ele alınacağı, enerji tasarrufu ve enerji verimliliği konusunda bölge illerinde yatırımcılara yönelik bilgilendirme toplantılarının gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

5.5.4.3.2 Kooperatifleşme Eğitimleri

Muş İli tarım ve hayvancılık bakımından yüksek bir potansiyele sahip olmasına rağmen (300 bin büyükbaş hayvan; 2650 km kare ova, 135 bin ha sulanabilir arazi) bu potansiyeli katma değere dönüştürecek ve ilin kalkınmasında önemli bir unsur olacağını düşündüğümüz kooperatifleşme altyapısı son derece zayıftır. Alparslan 2 barajıyla 78 bin ha alan sulanabilir duruma gelecek ve SÜTAŞ yatırımın Bingöl'de yapılması ilimiz açısından önemli fırsatlar olarak değerlendirilmektedir. Ancak bu fırsatların değerlendirilip katma değere dönüştürülmesi ve üretim maliyetlerinin azaltılması ancak iyi bir kooperatifleşme altyapısıyla mümkün olacaktır. 2021 yılında Muş merkezde yaklaşık 400 kişiye verilecek kooperatifleşme eğitimi ile kooperatifleşme oluşumun eğitim ve bilinçlendirme altyapısı tamamlanacaktır. Akabinde 2022 yılında ise Yatırım Destek Ofisinin aktif bir şekilde içinde bulunacağı pilot bir tarımsal kooperatif kurulması planlanmaktadır.

5.5.4.3.3 TRB2 Bölgesi Tarım İşgücü Kapasitesinin Geliştirilmesi

DAP Bölge Kalkınma İdaresi tarafından Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinde kurulan Çiftçi Eğitim Merkezi ile imzalanacak protokoller kapsamında yıl içerisinde belirlenecek bir eğitim programı çerçevesinde Bitlis, Hakkâri, Muş ve Van illerindeki çiftçilere yönelik eğitim faaliyetleri gerçekleştirilecektir. Bu kapsamda tıbbi ve aromatik bitkilerin üretilmesi, meyvecilik, büyükbaş ve küçükbaş hayvan bakımı ve süt ürünlerinin üretimine yönelik eğitimlerin verilmesi planlanmaktadır.

5.5.4.3.4 Yenilenebilir Enerji Projelerinde Fon Kaynakları Bilgilendirme Toplantısı

TRB2 Bölgesi ve özelde Van ili özellikle güneş enerjisi, hidrolik enerji, jeotermal enerji, biyogaz ve rüzgâr enerjisinde yüksek potansiyele sahiptir. Ancak yerel sermaye yetersizliği, ortaklık kültürünün gelişmemesi ve finansman sorunlarından ötürü Bölgemizde yerel yatırımcılar tarafından yenilenebilir enerji yatırımları istenilen seviyede gerçekleşmemektedir. Bu nedenle yenilenebilir enerji yatırımlarında ulusal ve uluslararası finansman kaynaklarına erişim konusunda bölge illerinde yatırımcılara yönelik Van bilgilendirme toplantıları gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

5.5.4.3.5 Solar Çatı Sistemleri Projeleri Uygulamalı Sertifikalı Eğitim Programı

Van ili GES yatırımları açısından solar enerji potansiyeli, elektrik enerjisi verimliliği ve yatırıma uygun sahalar açısından Türkiye'de birinci sırada yer alan bir ildir. Yenilenebilir enerji mevzuatındaki değişikliklerle tarla tipi GES projeleri yerine öz tüketime yönelik solar çatı sistemlerine öncelik verilmeye başlanmıştır. Bu gelişmeler çerçevesinde Bölgede solar çatı sistemlerinin uygulamasını sağlayacak firmalara ve teknik personellere yönelik, solar çatı sistemleri projelerine ilişkin uygulamalı ve sertifikalı bir eğitim programının düzenlenmesi planlanmaktadır.

5.5.4.4 Tanıtım ve Yatırım Destek

5.5.4.4.1 Ajans Dokümanlarının Basılması, Yurt Dışına Yönelik Görsel Tanıtım Materyallerin Hazırlanması

Ajans tarafından üretilen dokümanlar ile Bölgenin yurtdışında tanıtılması amacıyla hazırlanan tanıtım materyallerinin hazırlanması, basılması ve dağıtımının sağlanması planlanmaktadır.

5.5.4.4.2 Komşu Ülkeler Masası Tercüme Faaliyetleri

Ajans bünyesinde oluşturulan Komşu Ülkeler Koordinatörlüğünün tercüme faaliyetleri hizmet alımı sağlanması planlanmaktadır.

5.5.4.4.3 TRB2 Bölgesi Yatırım ve Turizm Potansiyelinin Ulusal ve Uluslararası Platformlarda Tanıtılması

Bölgenin yatırım ve turizm alanındaki potansiyelinin tüm öğeleriyle birlikte ulusal ve uluslararası platformlarda tanıtılması amacıyla ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtım faaliyetleri gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Bu kapsamda,

- 2021 yılında ilgili paydaşlarla iş birliği halinde YÖREX Yöresel Ürünler Fuarı ile her yıl bölgede düzenlenen yerel fuarlara katılım sağlanacaktır.
- Bölge illerimizin turizm destinasyonlarının Avrupa pazarında ve komşu ülkelerde tanıtılması amacıyla, Tahran Turizm Fuarı (TITE Tahran 1-2 Şubat), World Travel Market (WTM) Londra (2-4 Kasım) Fuarı,
- Her yıl düzenli olarak gerçekleştirilen Ahlat ve Malazgirt etkinliklerine diğer kurum ve kuruluşlarla iş birliği halinde destek sağlanacaktır.
- İran, Kuzey Irak, pazarlarında bölgenin yatırım ve turizm potansiyellerinin tanıtımı amacıyla sektör temsilcilerine yönelik B2B görüşmeleri, bilgilendirme toplantıları, lobi faaliyetleri gerçekleştirilecektir.
- İranlı turistlere yönelik her yıl geleneksel olarak Van ilindeki kamu kurum ve kuruluşlarının ortaklaşa organize ettiği, mağazaların büyük oranlarda indirimine gittiği alışveriş ve eğlence festivali olan “2021 Shopping Fest” etkinliğine destek sağlanacaktır. Ayrıca yerel düzeyde Muş ili Bulanık Haçlı Gölü Kaz ve Yelkenli Şenliklerine destek sağlanacaktır.
- Komşu Ülkeler Koordinatörlüğü çalışmaları kapsamında başta İran, Irak ve Azerbaycan olmak üzere bölge ülkelerinde TRB-2 Bölgesinin yatırım ve turizm olanaklarını tanıtmak amacıyla, toplantılar, ilgili kurumlara ziyaret ve B2B görüşmeleri gerçekleştirilecektir.
- Yurtdışı pazarlara yönelik sosyal medya içerikleri hazırlanacak billboardlar ve benzeri araçlarla çeşitli tanıtım faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

5.5.4.4.4 Web Sitelerinin Kurulması ve Mevcut Sitelerin Geliştirilmesi, Güncellenmesi

- Komşu Ülkeler Koordinatörlüğü için yeni web sitesinin kurulması; mevcut www.dakairanmasasi.org sitesine Irak ve Azerbaycan ülkeleri için benzer sitelerin kurularak bir çatı altında birleştirilmesi; www.vanzibast.org sitesinin güncellenmesi, yeni dil eklenmesi ve geliştirilmesi sağlanacaktır.
- Türkiye illeri için temel tanıtım bilgileri ve tanıtım filmlerinin Farsça tercümeleri ve seslendirmesi yapılarak geliştirilen www.sehirsehirturkiye.org sitesi Arapça, Soranice, Azerice dillerinde çeviri ve seslendirmeler yapılarak geliştirilecektir.

5.5.4.4.5 TRB2 Bölgesi Yatırım, Turizm ve Tanıtım Materyallerinin Hazırlanması

Bölge illerini ziyarete gelen turistlerin illerimizi kolayca keşfetmelerini sağlamak amacıyla illerin tarihi, turistik, kültürel miras öğelerine ilişkin kısa açıklamaların, ulaşım-mesafe verilerinin, festival takvimi, tur, restoran gibi faaliyetlere ilişkin bilgilerin yer aldığı ve kare kod uygulaması ile akıllı telefonlardan erişilebilir haritalar ve sosyal medya içerikleri oluşturulacaktır.

Ayrıca, Bölgeye yönelik yatırımlar için İngilizce, Farsça, Azerice, Soranice ve Arapça dillerinde Ajan desteklerini, Bölge yatırım imkânlarını, bölgesel teşvikleri, anlatan bülten, broşür, sosyal medya içerikleri ile tanıtım videolarının hazırlanması planlanmaktadır.

5.5.4.4.6 Komşu Ülkeler (İran, Irak, Azerbaycan) Katılımlı Kültürel, Sanatsal ve Akademik Etkinliklerin Düzenlenmesi

Türkiye, İran, Irak ve Azerbaycan ülkelerinin bulunduğu bir noktada bulunan TRB2 Bölgesi illerinde, Hakkâri başta olmak üzere bölge illerinde, dört ülkeyi temsil eden kültür sanat etkinlikleri düzenlenecektir. Etkinlikler kapsamında ülkeler arasında kültürel iletişim, bölge ülkeleri arasında dayanışma ve kardeşlik mesajlarının verilmesi hedeflenmektedir. Faaliyet kapsamında, Türkiye, İran, Irak ve Azerbaycan'ı temsil eden sanat topluluklarının bulunduğu müzik, halk oyunları ve teatral gösteriler gibi etkinliklerin yapılması; aynı amaç çerçevesinde akademik konferanslar, yayın faaliyetleri, tanıtım videolarının hazırlanması planlanmaktadır.

5.5.4.4.7 Tarım Teknoloji Fuarlarına Çiftçi Ziyareti İyi Uygulama Tecrübe Paylaşımı

Bölgedeki çiftçilerin kapasitesinin geliştirilmesi amacıyla Ajans öncülüğünde Tarım İl Müdürlükleri iş birliğinde bölgede örnek çiftçilerin katılımıyla yurt içinde gerçekleştirilen tarım teknoloji fuarlarına katılım sağlanması planlanmaktadır.

5.5.4.4.8 Van 4. Yenilenebilir Enerji Sempozyumu

Ajansımız tarafından önceki yıllarda 3 yenilenebilir enerji sempozyumu düzenlenmiştir. 2019 yılında yenilenebilir enerji mevzuatında köklü değişimler yapılmış, ülkemizin sahip olduğu kurulu elektrik gücü hızla yükselmiş ve hızlı teknolojik gelişmeler yaşanmıştır. Bölgemizin sahip olduğu yüksek enerji potansiyelini yatırıma dönüştürmek, merkez kamu kurum ve kuruluşlarının dikkatini bölgemize çekmek, teknolojik gelişmeleri irdelemek, yerelde faaliyet gösteren yatırımcıların teknik kapasitelerini geliştirmek ve mevzuat değişimlerine hâkim olmak amacıyla Van'da 4. Yenilenebilir Enerji Sempozyumunun düzenlenmesi planlanmaktadır.

5.5.4.4.9 TRB2 Bölgesi CBS Portalının Oluşturulması

Planlamanın son yıllarda önemli unsurlarından biri haline gelen coğrafi bilgi sistemlerine dayalı verilerin toplanması, analiz edilerek görselleştirilmesi önem arz etmiştir. Bu çerçevede Ajansın planlama çalışmalarına katkı sağlamak üzere CBS tabanlı bir web portalı oluşturulacaktır.

5.5.4.4.10 TRB2 İlleri Ürünleri Coğrafi İşaret (CI) Katalog Çalışması

Ajansımız ve bölgedeki kurum ve kuruluşların öncülüğünde coğrafi işaretleri alınan TRB2 Bölgesi'ne ait ürünlerin yer aldığı tanıtım amaçlı bir katalog hazırlanacaktır.

5.5.4.5 Ajans Destekleri

5.5.4.5.1 Fizibilite Destek Programı

2.5.4.5.1.1 2019-2020 Yılı Devam Eden Fizibilite Desteği Ödemeleri

2019 ve 2020 yıllarında desteklenen proje ödemelerinin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

2.5.4.5.1.2 2021 Yılı YKF Fizibilite Desteği

2021 yılında kurum ve kuruluşların fizibilite desteği kapsamında gelen fizibilite talepleri değerlendirilerek uygun bulunanlar desteklenecektir.

5.5.4.6 GÜDÜMLÜ Proje Desteği

5.5.4.6.1 2019 Yılı Devam Eden "Muş Tarihi Murat Köprüsü ve Çevresinin Turizme Kazandırılması" GPD

2019 yılında başlatılan “Muş Tarihi Murat Köprüsü ve Çevresinin Turizme Kazandırılması” güdümlü projesinin uygulaması 2021 yılında devam edecektir.

5.5.4.6.2 2019 Yılı Devam Eden "Hakkâri Kayak Turizmi ile Dünyaya Açılıyor Projesi" GPD

2019 yılında başlatılan “Hakkâri Kayak Turizmi ile Dünyaya Açılıyor” güdümlü projesinin uygulaması 2021 yılında devam edecektir.

5.5.4.6.3 2020 Yılı "Derecik'te Seracılığın Geliştirilmesi Projesi" GPD

2020 yılında başlatılan ve DAP Bölge Kalkınma İdaresi ile iş birliğinde desteklenen Derecik'te Meyveciliğin Geliştirilmesi Güdümlü Projesinin uygulamalarına 2021 devam edilecektir.

5.5.4.6.4 2020 Yılı "Ahlat'ta Meyveciliğin Geliştirilmesi Projesi" GPD

Uygulaması 2020 yılında başlatılan ve DAP Bölge Kalkınma İdaresi ile iş birliğinde desteklenen Ahlat'ta Meyveciliğin Geliştirilmesi Güdümlü Projesinin uygulamalarına 2021 devam edilecektir.

5.5.4.6.5 2020 Yılı "Tuşba'da Meyveciliğin Geliştirilmesi Projesi" GPD

Uygulaması 2020 yılında başlatılan ve DAP Bölge Kalkınma İdaresi ile iş birliğinde desteklenen Tuşba'da Meyveciliğin Geliştirilmesi Güdümlü Projesinin uygulamalarına 2021 yılında devam edilecektir.

5.5.4.6.6 2021 Yılı “Çukurca İlçesi Turizm Altyapısının Geliştirilmesi Projesi” GPD

Çukurca ilçesi, ilgi çeken coğrafi yapısı ve tarihi eserler mirası ile kendine has özellikler barındırmaktadır. Bu kapsamda yapılacak çalışmalar ile bu tür yerleri görmeye meraklı spesifik gruplar için bir turizm destinasyonu oluşturma potansiyeline sahiptir. Proje hali hazırda mevcut ama kullanıma açılması için restorasyon ve dekor işlemlerinin yapılması gereken seyir terası, tarihi evler ve tarihi Han’ın iyileştirilmesi ile turizme kazandırılmasının hem ilçenin sosyal refahı ve hem de turizm alt yapısının geliştirilmesi için önemli bir adım olacağı beklenmektedir

5.5.4.6.7 Proje Teklif Çağrılarını Genel Yönetim Giderleri

2021 yılında uygulanacak Mali Destek Programlarının bilgilendirme, tanıtım ile Bağımsız Değerlendirici ve Değerlendirme Komite üyelerine yönelik gerçekleştirilecek harcamaların ödenmesi planlanmaktadır.

5.5.4.6.8 2020 Yılı "Van Erciş Tarıma Dayalı İhtisas Sera OSB (TDİS OSB) Jeotermal Kaynak Sondaj ve Sıcak Su İletim Hattı Fizibilite Projesi" CMDP

2020 yılı CMDP kapsamında desteklenen “Van Erciş Tarıma Dayalı İhtisas Sera OSB (TDİS OSB) Jeotermal Kaynak Sondaj ve Sıcak Su İletim Hattı Fizibilite Projesi" uygulamalarına 2021 yılında devam edilecektir.

5.5.4.6.9 CMDP Yedek Ödenek Harcamaları

Cazibe Merkezleri Destekleme Programı kapsamında bankalarda ilgili hesaplarda biriken faizi içermektedir. Söz konusu miktar CMDP mevzuatı çerçevesinde ilgili projelerde kullanılması planlanmaktadır.

5.5.5 PROGRAM SÜRESİ VE ZAMAN PLANLAMASI

Tablo 18: YKF Süresi ve Zaman Planlaması

FAALİYETLER	2021				2022	2023
	1.Ç	2.Ç	3.Ç	4.Ç		
Manda Ürünleri Üretim Tesisi Fizibilite Raporu						
Muş ili yenilenebilir Enerji Kaynaklar Fizibilite Raporu						
Muş İli Süt Sektörü Değer Zinciri Analizi Raporu						
Van Kent Belleği Raporu						

Peynir Üretim, Dağıtım ve Pazarlama Merkezi Fizibilite Raporu						
Muş Ovası Tarım Strateji ve Eylem Planı						
Ajans Destekleri Etki Analizi Raporu						
Alternatif Ponza Ürünleri Üretim Tesisi Fizibilitesi						
Bitlis Kentsel Tasarım Uygulama Projesinin Hazırlanması						
Ulusal ve Uluslararası Program/Proje Yürütme Faaliyetleri						
COVID-19 Krizine Yanıt ve Dayanıklılık Proje Faaliyetleri						
COVID-19 Pandemi Etkilerine Yönelik Değerlendirme Toplantıları						
Konutlarda ve Sanayide Enerji Verimliliği Yöntemleri Bilgilendirme Faaliyetleri						
Kooperatifleşme Eğitimleri						
TRB2 Bölgesi Tarım İşgücü Kapasitesinin Geliştirilmesi						
Yenilenebilir Enerji Projelerinde Fon Kaynakları Bilgilendirme Toplantısı						
Solar Çatı Sistemleri Projeleri Uygulamalı Sertifikalı Eğitim Programı						
Ajans Dokümanlarının Basılması, Yurt Dışına Yönelik Görsel Tanıtım Materyallerin Hazırlanması						
Komşu Ülkeler Masası Tercüme ve Diğer İşlerinin Yapılması için Hizmet Alımı						
TRB2 Bölgesi Turizm Potansiyelinin Ulusal ve Uluslararası Platformlarda Tanıtılması						
Web Sitelerinin kurulması ve mevcut sitelerin geliştirilmesi, güncellenmesi						
TRB2 İlleri Yatırım Tanıtım Dokümanlarının Hazırlanması						
Komşu Ülkeler (İran, Irak, Azerbaycan) Katılımlı Kültürel, Sanatsal ve Akademik Etkinliklerin Düzenlenmesi						
Tarım Teknoloji Fuarlarına Çiftçi Ziyareti İyi Uygulama Tecrübe Paylaşımı						
Van 4. Yenilenebilir Enerji Sempozyumu						
TRB2 Bölgesi CBS Portalının Oluşturulması						
TRB2 İlleri Ürünleri Coğrafi İşaret (CI) Katalog Çalışması						
2019-2020 Yılı Devam Eden Fizibilite Desteği Ödemeleri						

2021 Yılı YKF Fizibilite Desteği						
2019 Yılı Devam Eden "Muş Tarihi Murat Köprüsü ve Çevresinin Turizme Kazandırılması" GPD						
2019 Yılı Devam Eden "Hakkâri Kayak Turizmi ile Dünyaya Açılıyor Projesi" GPD						
2020 Yılı "Derecik'te Seracılığın Geliştirilmesi Projesi" GPD						
2020 Yılı "Ahlat'ta Meyveciliğin Geliştirilmesi Projesi" GPD						
2020 Yılı "Tuşba'da Meyveciliğin Geliştirilmesi Projesi" GPD						
2021 Yılı "Çukurca İlçesi Turizm Altyapısının Geliştirilmesi Projesi" GPD						
Proje Teklif Çağrılarını Genel Yönetim Giderleri						
2020 Yılı Devam Eden Fizibilite Desteği Proje Ödemeleri						
2020 Yılı "Van Erciş Tarıma Dayalı İhtisas Sera OSB (TDİS OSB) Jeotermal Kaynak Sondaj ve Sıcak Su İletim Hattı Fizibilite Projesi" CMDP						
CMDP Yedek Ödenek Harcamaları						

5.5.6 İZLEME VE DEĞERLENDİRME

Bu bölümde yer alan faaliyetler Yerel Kalkınma Fırsatları Çalışma Grubunda yer alan uzmanlarca takip edilecektir.

Tablo 19: YKF Faaliyet Tablosu

Faaliyet Türü	Faaliyet	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz ve Raporlama	Manda Ürünleri Üretim Tesisi Fizibilite Raporu	01.03.2021-30.11.2022	30.000,00
	Muş ili Yenilenebilir Enerji Kaynaklar Fizibilite Raporu	01.01.2021-30.07.2021	30.000,00
	Süt Sektörü Değer Zinciri Analizi Raporu	01.01.2021-30.07.2021	100.000,00
	Van Kent Belleği Raporu	01.01.2021-31.12.2021	350.000,00
	Peynir Üretim, Dağıtım ve Pazarlama Merkezi Fizibilite Raporu	01.01.2021-31.03.2021	100.000,00
	Muş Ovası Tarım Strateji ve Eylem Planı	01.01.2021-31.12.2021	500.000,00
	Ajans Destekleri Etki Analizi Raporu	01.01.2021-31.12.2021	10.000,00
	Alternatif Ponza Ürünleri Üretim Tesisi Fizibilitesi	01.01.2021-30.06.2021	100.000,00

	Bitlis Kentsel Tasarım Uygulama Projesinin Hazırlanması	01.01.2021-30.06.2021	300.000,00
İş Birliği ve Koordinasyon	Ulusal ve Uluslararası Program/Proje Yürütme Faaliyetleri	01.01.2021-31.12.2021	100.000,00
	COVID-19 Krizine Yanıt ve Dayanıklılık Proje Faaliyetleri	01.01.2021-31.12.2021	50.000,00
	COVID-19 Pandemi Etkilerine Yönelik Değerlendirme Toplantıları	01.01.2021-31.12.2021	80.000,00
Kapasite Geliştirme	Konutlarda ve Sanayide Enerji Verimliliği Yöntemleri Bilgilendirme Faaliyetleri	01.01.2021-31.03.2021	20.000,00
	Kooperatifleşme Eğitimleri	01.01.2021-31.12.2021	75.000,00
	TRB2 Bölgesi Tarım İşgücü Kapasitesinin Geliştirilmesi	01.01.2021-31.12.2021	150.000,00
	Yenilenebilir Enerji Projelerinde Fon Kaynakları Bilgilendirme Toplantısı	01.01.2021-31.06.2021	15.000,00
	Solar Çatı Sistemleri Projeleri Uygulamalı Sertifikalı Eğitim Programı	01.01.2021-31.06.2021	25.000,00
Tanıtım ve Yatırım Destek	Ajans Dokümanlarının Basılması, Yurt Dışına Yönelik Görsel Tanıtım Materyallerin Hazırlanması	01.01.2021-31.12.2021	300.000,00
	Komşu Ülkeler Masası Tercüme Faaliyetleri	01.01.2021-31.12.2021	120.000,00
	TRB2 Bölgesi Turizm Potansiyelinin Ulusal ve Uluslararası Platformlarda Tanıtılması	01.01.2021-31.12.2021	1.500.000,00
	Web Sitelerinin kurulması ve mevcut sitelerin geliştirilmesi, güncellenmesi	01.01.2021-31.12.2021	70.000,00
	TRB2 İlleri Yatırım Tanıtım Dokümanlarının Hazırlanması	01.01.2021-31.12.2021	200.000,00
	Komşu Ülkeler (İran, Irak, Azerbaycan) Katılımlı Kültürel, Sanatsal ve Akademik Etkinliklerin Düzenlenmesi	01.01.2021-31.12.2021	200.000,00
	Tarım Teknoloji Fuarlarına Çiftçi Ziyareti İyi Uygulama Tecrübe Paylaşımı	01.01.2021-31.12.2021	100.000,00
	Van 4. Yenilenebilir Enerji Sempozyumu	01.04.2021-31.08.2021	100.000,00
	TRB2 Bölgesi CBS Portalının Oluşturulması	01.01.2021-31.12.2021	20.000,00
	TRB2 İlleri Ürünleri Coğrafi İşaret (CI) Katalog Çalışması	01.01.2021-30.06.2021	40.000,00
	2019-2020 Yılı Devam Eden Fizibilite Desteği Ödemeleri	01.01.2021-31.03.2021	836.105,00
	2021 Yılı YKF Fizibilite Desteği	01.01.2021-31.12.2021	150.000,00
	2019 Yılı Devam Eden "Muş Tarihi Murat Köprüsü ve Çevresinin Turizme Kazandırılması" GPD	01.01.2021-30.06.2021	1.337.451,21

Ajans Destekleri	2019 Yılı Devam Eden “Hakkâri Kayak Turizmi ile Dünyaya Açılıyor” GPD	01.01.2021-31.12.2021	5.000.000,00
	“Derecik’te Seracılığın Geliştirilmesi “ GPD	01.01.2021-31.12.2021	500.000,00
	2020 Yılı “Ahlat’ta Meyveciliğin Geliştirilmesi “ GPD	01.01.2021-31.12.2021	2.000.000,00
	2020 Yılı “Tuşba’da Meyveciliğin Geliştirilmesi” GPD	01.01.2021-31.12.2021	2.000.000,00
	Çukurca İlçesi Turizm Altyapısının Geliştirilmesi GPD	01.01.2021-31.12.2021	1.000.000,00
	Proje Teklif Çağrıları Genel Yönetim Giderleri	01.01.2021-31.12.2021	250.000,00
	2020 Yılı “Van Erciş Tarıma Dayalı İhtisas Sera OSB (TDİS OSB) Jeotermal Kaynak Sondaj ve Sıcak Su İletim Hattı Fizibilite Projesi” CMDP	01.01.2021-31.12.2021	2.000.000
	CMDP Yedek Ödenek Harcamaları	01.01.2021-31.12.2021	2.780.587,77
	TOPLAM		22.539.143,98

6 SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı 2021 Yılı Çalışma Programı Ajans çalışanları, paydaşlar ve Yönetim Kurulu üyelerinin katkılarıyla On Birinci Kalkınma Planı temel ilkeleri, TRB2 Bölgesi 2014–2023 Bölge Planı ve 5449 sayılı Kanunda tespit edilen sınırlar dâhilinde hazırlanmıştır. Çalışma Programı, Sonuç Odaklı Programlara ilişkin faaliyetleri ve bu faaliyetlerin bütçeleri ile faaliyetlerin gerekçelerini içermektedir.

“Kalkınma Ajansları 2021 yılı Çalışma Programı Usul ve Esasları” çerçevesinde tasarlanan 2021 Çalışma Programı, 3 adet Sonuç Odaklı Program (*Beşeri Sermayenin Geliştirilmesi, Emek Yoğun Sektörlerin Geliştirilmesi ve İstihdamın Artırılması, Van Gölü Havzası*) ve Kurumsal Gelişim, Yerel Kalkınma Fırsatları bölümlerinde tanımlanan faaliyetlerden oluşmaktadır.

Uygulama döneminde planlanan her bir faaliyetin hayata geçirilmesi için birimler arasında iş birliği yapılacaktır. Ayrıca hazırlanacak olan SOP Yönetim Planı çerçevesinde program bazlı faaliyet takibi yapılacaktır. Planlanan faaliyetlerin başarılı bir şekilde gerçekleştirilmesi için Ajansın mevcut beşerî, teknik ve finansal kapasitesinin yeterli olduğu değerlendirilmektedir.

Genel Sekterlik tarafından 5449 sayılı Kanun’un 14/b maddesine uygun olarak hazırlanan ve 13/01/2021 tarih ve 2021/1-3 Sayılı Yönetim Kurulu kararı doğrultusunda Genel Sekretere verilen yetki ile hazırlanan Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı 2021 yılı Çalışma Programı ve Bütçesi Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 21. maddesi 1. fıkrası uyarınca Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’nın onayına sunulmaktadır.

28/01/2021

Halil İbrahim GÜRAY

Genel Sekreter

